ΚΑΜΠΑΝΑ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΕΦΕΔΡΩΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΤΟΠΙΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

Κάτω οἱ ἐπιθετικοὶ πόλεμοι. Οἱ ἔφεδροι νὰ πολεμοῦνε μόνο σὰν κινδυνεύει ἡ ἀσφάλεια τοῦ τόπου. Τὰ βάρη καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πολέμων νὰ μοιράζουνται ἀλληλέγγυα σόλα τὰ ἄτομα τοῦ συνόλου. Ἡ δημοκρατία νὰ γίνει ἀληθινὰ λαϊκή. Νὰ καλλιεργηθεῖ στὰ νησιά μας ἡ «Αἰγαιοπελαγίτικη Ἰδέα». Νὰ ψηφιστοῦνε τὰ «αἰτήματα» ποὺ δημοσίεψε ἡ «Καμπάνα».

ΜΥΤΙΛΗΝΗ
Ἀπρίλης 22 Τρίτη

ΧΡΟΝΙΑ Β'. — ΑΡΙΘ. 5 (58)

Ἀπὸ κάθε συνδρομὴ 15 δραχμὲς δίνουνται στὸ Ταμεῖο τῆς ὀργάνωσης ποὺ τὴν ἐγγράφει γιὰ τὰ φάρμακα τῶν ἀρρώστων της.
Τὰ φύλλο στέλνεται μονάχα στοὺς συνδρομητές του. Πούληση κατὰ φύλλο δὲ γίνεται.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΒΗΛΗΣ

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΦΕΔΡΟΣ

Νομοθετικὴ Μελέτη τοῦ ἔφεδρου πληρεξουσίου ΧΑΡΑΛ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Γ'.

ΓΑΛΛΙΑ

Μὲ τὸ διάταγμα τῆς 28 τοῦ Νοέμβρη 1919 ὑπ' ἀρ. 130.521 5)5 δίνει τὸ Δημόσιο Ταμεῖο τῆς Γαλλίας στοὺς ἐφέδρους ποὺ ἀπολύονται ἐφάπαξ μὲν 250 φράγκα ἀπὸ φαντάρο ἴσαμε λοχαγὸ καὶ ξεχωριστὰ 15 φράγκα γιὰ κάθε μῆνα, γιὰ ὅσους μῆνες ὑπηρέτησαν ἀπ' τὶς 2 Αὐγούστου 1914 καὶ πέρα, καὶ 20 φράγ. γιὰ κάθε μῆνα σ' ὅσους ὑπηρέτησαν συνεχῶς ἀπὸ 2 Αὐγούστου 1914 ἴσαμε τὶς 11 τοῦ Νοέμβρη 1918. Στοὺς ἀπολυμένους δόθηκαν ἐπίσης μιὰ φορεσιὰ πολιτικὰ ῥοῦχα, ἢ σόποιον δὲν τὴν ἤθελε, 52 φράγ., διὸ ἀλαξιὲς ἀσπρόρουχα, καὶ ὅλα τὰ στρατιωτικὰ εἴδη ποὺ μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ στὴν πολιτικὴ ζωὴ, δηλ. κουβέρτες, παγούρια, καραβάνε, σακίδια, ἄρβυλα κ.τ.λ. Μ' ἄλλο Νομοθ. Διάταγμα τῆς 31 τοῦ Μάρτη 1919 οἱ παθολογικοὶ ἄρρωστοι ἔχουνε δικαίωμα νὰ τοὺς περιθάλψει τὸ κράτος ἢ στὰ Κρατικὰ Νοσοκομεῖα, ἢ στὶς ἰδιωτικὲς κλινικὲς, ἢ μὲ γιατροὺς τῶν χωριῶν. Γιὰ ὅλα ἀφτὰ τὰ ἔξοδα, πλερωμὴ γιατρῶν, κλινικῶν καὶ φαρμάκων εἶνε ὑπεύθυνο τὸ Κράτος. Ἂν ἔξη μῆνες μετὰ τὴν ἀπόλυση τοῦ στρατιώτη ἀφτὸς προσβλήθηκε ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἀρρώστια ποὺ τοὔρθε ἀπ' τοὺς κόπους καὶ τὶς κακουχίες τοῦ πολέμου, τὸ Κράτος εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ φροντίσει γιὰ τὴν θεραπεία του, ἀφοῦ πρῶτα πιστοποιηθεῖ ἡ ἀρρώστια ἀπ' τὴν ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία τῆς ἐπαρχίας τοῦ ἄρρωστου ἐφέδρου.

Μὲ τὸ ἴδιο διάταγμα οἱ γιατροί, φαρμακοποιοὶ κι' οἱ μάχιμοι καὶ μὴ ἀξιωματικοὶ καὶ νοσοκόμοι τοῦ πεζικοῦ ἢ τοῦ Ναυτικοῦ ἂν προσβληθοῦν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας τους ἀπὸ ἐπιδημικὴ ἢ ἐνδημικὴ ἀρρώστια καὶ πεθάνουν, οἱ οἰκογένειές τους ἔχουνε τὰ ἴδια δικαιώματα γιὰ ἀποζημιώσεις καὶ συντάξεις μὲ κεινῶν ποὺ σκοτώθηκαν στὴ μάχη. Ἔχουνε δικαίωμα σύνταξης οἱ σακάτηδες κι' οἱ συγγενεῖς ἐκεινῶν ποὺ σκοτώθηκαν στὸ Γαλλικὸ Στρατὸ καὶ στὸ Ναυτικὸ, ὅσο βάσταξε ὁ Εὐρωπαϊκὸς πόλεμος καὶ ξένοι ἀκόμα ἂν εἴτανε.

Ἡ σύνταξη τῶν σακάτηδων παίζει ἀνάλογα μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ σακατέματος. Τὸ σακάτεμα βαθμολογιέται ἀπὸ 10 ο/ο ὡς 100 ο/ο. Ὁ ἀντιστράτηγος πέρνει μηνιάτικη ἀποζημίωση 1200 φράγκα ἴσαμε 12.600, καὶ ἀνάλογα μὲ τὸ βαθμό τους κι' οἱ ἄλλοι, ἴσαμε τὸ στρατιώτη, ποὺ πέρνει μηνιάτικη ἀποζημίωση ἀπὸ 240 ἴσαμε 2400 φράγκα. Μὲ τὴν ἐγκύκλιο τῆς 31 τοῦ Μάρτη 1919 τὰ παιδιὰ τοῦ σακατεμένου ἐφέδρου πέρνουνε σύνταξη ἴσαμε νὰ γίνουνε 18 χρονῶ ἀπὸ 30 ἕως 300 φράγκα τὸ καθένα τὸμῆνα, ἀνάλογα μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ σακατεμοῦ τοῦ πατέρα τους. Ἀνάλογες συντάξεις κι' ἀποζημιώσεις δοθήκανε καὶ στοὺς ἐργάτες ποὺ δούλευαν ὅσο βάσταγε ὁ πόλεμος στὶς usines de guerre (ἐργοστάσια πολέμου, μπαρουτοποιεῖα, ἐργοστάσια ὀβίδων, ὅπλων, ἀεροπλάνων κ. τ. λ.). Στοὺς κληρονόμους τῶν σκοτωμένων, μὲ τὸ διάταγμα τῆς 6 τοῦ Φλεβάρη 1919 δόθηκε ἀποζημίωση 1000 φράγκα. συμπληρωματική, ἐνόσῳ τὸ βιβλιάριο τῆς σύνταξης τῶν δικαιούχων ἔδειχνε πὼς ἔπερναν σύνταξη, κάτω ἀπὸ 1000 φράγκα. Ἐπίσης δόθηκε κι' ἕνα 20 ο/ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν 1000 φράγκων γιὰ κάθε παιδὶ ἡλικίας κάτω ἀπὸ 16 χρονῶ. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ τὰ διατάγματα τὸ Γαλλικὸ Κράτος ἔβγαλε κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα νομοθετήματα, εὐεργετικὰ γιὰ τοὺς ἀποστρατεμένους ἐφέδρους καὶ τὶς οἰκογένειές τους, ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες ποὺ παρουσιαζούντανε κάθε τόσο. Τὰ ποσὰ ποὺ εἶναι ὁρισμένα μὲς τὰ Νομοθετικὰ Διατάγματα ποὺ γράψαμε παραπάνω αὐξήθηκαν ἐπανειλλημμένως, σύμφωνα μὲ τὸ ἀνέβασμα τῆς ἀκρίβειας τῆς ζωῆς. Ἡ ἀποστράτευση στοίχισε στὴ Γαλλία 887.000.000 ἀπ' αὐτὰ 864.000.000 πλέρωσε τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν, 17.000.000 τῶν Ναυτικῶν καὶ 6.000.090 τῶν Ἀποικιῶν.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Ἡ Βουργαρία δὲ βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ πάρει ἔκτακτα μέτρα γιὰ τὴν προστασία τῶν ἐφέδρων της, ἐκτὸς ἀπ' τὰ συνειθισμένα ποὺ πήρανε τἄλλα ἀστικὰ κράτη, δηλ. συντάξεις ὀρφανῶν, χηρῶν κι' ἀναπήρων. Ὁ λόγος ποὺ ἡ Βουλγαρία δὲ βρέθηκε στὴν ἀνάγκη ν' ἀντικρύσει τὸ ζήτημα τῶν ἀπολυμένων ἐφέδρων μὲ ξεχωριστὴ φροντίδα εἶναι ποὺ ὁ Βουλγάρικος πληθυσμὸς εἶναι ἀγροτικός, ὅλοι ἔχουν γαῖες καὶ μόλις ἀπολύθηκαν γύρισαν πίσω στὶς ἀγροτικές τους δουλιές. Ἡ Βουλγαρία ἀπὸ πρὶν εἶχε φροντίσει νὰ ἐγκατοστεῖ σὲ γαῖες ὅλους τοὺς πρόσφυγές της κι' ὅλους τοὺς ἀχτήμονες γεωργούς της. Ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς τῆς Βουλγαρίας εἶναι μονάχα ἕνα 27—32 ο/ο· ὅλη ἡ ἄλλη μεγάλη μάζα τοῦ λαοῦ εἶνε γεωργοὶ μὲ δικές τους γαῖες.

ΣΕΡΒΙΑ

Κι' ἡ Σερβία ἐπίσης ὡς τώρα δὲν πῆρε ἐξαιρετικὰ μέτρα γιὰ ν' ἀντικρύσει τὸ ἐφεδρικὸ ζήτημα· γι' ἀφτὸ κι' ἐκεῖ ὑπάρχουν, ὅπως καὶ σὲ μᾶς, διάφορες Ἑνώσεις ἐφέδρων ποὺ μὲ διάφορα μέτρα (ἐφημερίδες κ. λ. π.) κατορθώνουν κάθε τόσο ν' ἀποκτοῦν διάφορα εὐεργετήματα. Μὲ λίγα λόγια ὅλα τὰ Κράτη ποὺ βγήκανε ἀπ' τὸν εὐρωπαϊκὸ πόλεμο βρέθηκαν ἀντίκρυ στὸ ἴδιο ζήτημα ποὺ παρουσιάζεται τώρα καὶ σὲ μᾶς. Τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἀποκατάστασης τῶν ἀπολυμένων πολεμιστῶν καὶ τὸ ζήτημα τῆς διανομῆς γαιῶν στοὺς ἀχτήμονες γεωργούς. Καθένα ἀπ' αὐτὰ τὰ Κράτη προσπάθησε νὰ λύσει τὰ ζητήματα αὐτά, σύμφωνα μὲ τὴν οἰκονομική του κατάσταση, σύμφωνα μὲ τὶς βιομηχανικὲς καὶ βιοτεχνικές του ἀνάγκες κι' ἀκόμα σύμφωνα μὲ τὸ βαθμὸ του πολιτισμοῦ του.

ΕΛΛΑΔΑ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς δὲν ἔκανε τίποτα. Κάποια Νομοθετικὴ ἐργασία γιὰ τὴν προστασία τῶν ἐφέδρων ἔγινε μέσα στὰ τελευταῖα 10 χρόνια, καὶ ἐμφανίστηκε ἡ κρατικὴ συνδρομὴ μὲ μορφὴ ἐπιδομάτων, ἐκτάκτων βοηθημάτων καὶ τακτικῶν συντάξεων. Ὅλα ὅμως ἀφτὰ ἔχουνε τὴ σφραγίδα τῆς προχειροσύνης, τῆς ἀμελετησιᾶς καὶ τῆς μπαλωματικῆς διανόησης τοῦ Νεοελληνικοῦ Κράτους. Βάλαμε κάτω ὅλα τὰ Νομοθετήματα ποὺ βγήκανε γιὰ τοὺς ἐφέδρους καὶ γιὰ τὶς οἰκογένειές τους μέσα στὴν τελευταία δεκαετία. Ἡ ἀπειρία τους εἶναι τόση, κι' οἱ τροποποιήσεις κι' οἱ ἐξαιρέσεις κι' οἱ προσθαφαιρέσεις ποὺ κάνει κάθε νεώτερο Ν. Δ. σὲ προηγούμενο εἶναι τόσο πολλὲς ὥστε θὰ ἔκανα κατάχρηση στὴν καλωσύνη τῆς ἀγαπητῆς «Καμπάνας» ἂν ἀληθινὰ ἐπιχειροῦσα νὰ περάσω ἀπ' τὶς στῆλες της ὅλη αὐτὴ τὴ Νομοθετικὴ φλυαρία.

Θὰ ἤτανε δὲ κι' ἄσκοπο ἕνα τέτιο πρᾶμα γιατὶ οἱ περισσότερες ἀπ' αὐτὲς τὶς διατάξεις στρέφονται γύρω στὸν περίφημο Νόμο 2769, πολλὰ γνωστὸ, σ' ὅλους τοὺς ἐφέδρους. Ὁ Νόμος αὐτὸς εἶνε παρμένος πιὸ πολὺ ἀπὸ συναφῆ Γαλλικὰ καὶ Ἰταλικὰ Νομοθετήματα καὶ εἶναι πραγματικὰ πολὺ ἄρτιος ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως. Ἔχει ὅμως μεγάλα ἐλαττώματα, σὲ πολλὲς οὐσιαστικές του διατάξεις κι' σ' ὅλο σχεδὸν τὸ διαδικαστικό του μέρος. Γιαὐτὸ, ὅταν ἐφαρμόστηκε πρὶν ἀπὸ διὸ χρόνια δὲν ἀπόδωσε τ' ἀποτελέσματα ποὺ ὁ Νομοθέτης περίμενε ἀπ' τὴν ἐφαρμογή του. Τὰ ἐλαττώματα τοῦ Νόμου ἀφτοῦ εἶναι κυρίως τὰ ἑξῆς:

α'.) Ἀνακατώνουνται μέσα στὸ Νόμο οἱ διατάξεις ποὺ ἀφοροῦν τὶς συντάξεις ἀποτάξεως, ἀποστρατείας, διαθεσιμότητος καὶ ἀνικανότητος καὶ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν σὲ τρόπο ποὺ εἶνε πολὺ δύσκολο νὰ ξεμπλέξει κανένας καὶ νὰ ξεχωρίσει ἐκεῖ μέσα τὶς διατάξεις ἐκεῖνες ποὺ ἀνάγονται στὶς συντάξεις τῶν σακάτηδων καὶ τῶν ὀρφανεμένων οἰκογενειῶν τῶν σκοτωμένων ὁπλιτῶν, ἐνῷ πραγματικὰ ἀφτὲς κυρίως εἶχε ὑπ' ὄψει ὁ Νομοθέτης.

β'.) Γιὰ νὰ ἐπιδικασθοῦν οἱ συντάξεις κι' οἱ ἀποζημιώσεις στοὺς δικαιούχους ἀπαιτοῦνται σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο 2769 τόσα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα καὶ τόσα πιστοποιητικὰ ὥστε οἱ δικαιοῦχοι δὲν τὰ καταφέρνουν νὰ τὰ συγκεντρώσουν καὶ νὰ τὰ ὑποβάλλουν.

γ'.) Συγκέντρωνε ὁ Νόμος 2769 ὅλες τὶς ὑποθέσεις ἀφτοῦ τοῦ εἴδους καὶ τὶς ὑπέβαλλε στὴ δικαιοδοσία τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Μὰ ἀφτὸ ἤτανε ἤδη βαρυμένο μὲ τόσο πολλὲς ἀσχολίες ὥστε δὲν μποροῦσε νὰ προχωρήσει στὴ δουλιά του. Γιὰ νὰ σηκωθοῦν ἀφτὰ τὰ ἐλαττώματα ἀπ' τὸ Νόμο ἐκδόθηκε τὸ Ν. Δ. τῆς 27 τοῦ Μάρτη 1923. Μ' αὐτὸ χωριζούτανε οἱ πολεμικὲς συντάξεις τῶν ὁπλιτῶν ἀπ' τὸ βαθμὸ τοῦ ἐπιλοχία καὶ κάτω καὶ ἡ ἐκδίκασή τους πήγαινε μὲ ἀποκεντρωτικὸ τρόπο στὴν ἐπιτροπὴ ποὺ συστήθηκε σὲ κάθε Πρωτοδικεῖο. Μὰ κι' αὐτὴ ἡ καινοτομία, ἂν κι' ὁπωσδήποτε κάτι ἔκανε, δὲν πέτυχε νὰ σηκώσει τὸ κακὸ πέρα γιὰ πέρα, μ' ὅλα τὰ Νομοθ. καὶ Διοικητικὰ μέτρα ποὺ πάρθηκαν στὸ μεταξύ. Ἔτσι σήμερα βρισκούμαστε μπροστὰ σ' ἕνα ἀποτέλεσμα ἐργασίας τῶν ἐπιτροπῶν ποὺ εἶναι καταπληκτικὰ φτωχὸ σὲ ἀπόδοση θετικῆς δουλιᾶς. Φτάνει νὰ μάθει κανεὶς πὼς ἀπ' τὶς ὑπερεκατὸ χιλιάδες τέτιων ὑποθέσεων ποὺ ἔχουν ὑποβληθεῖ, οἱ ἐπιτροπὲς τὰ κατάφεραν νὰ ἐκδικάσουν μέσα σὲ ὀχτὼ ὁλάκαιρους μῆνες μονάχα 8.000 ! ! !

Τὰ αἴτια μιᾶς τέτιας καθυστέρησης ἀνάγονται στὸ γεγονὸς ὅτι καὶ μετὰ τὸ Ν. Δ. τῆς 27 τοῦ Μάρτη ἐξακολουθοῦσε ἡ δυσκολία, ἢ καλλίτερα ἡ ἀδυναμία, τῆς συγκεντρώσεως τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, ποὺ χρειαζούντανε σὲ κάθε περίπτωση. Ἐπίσης ἔχει νὰ κάνει καὶ τὸ γεγονὸς πὼς ἂν καὶ ξεχωρίστηκαν οἱ συντάξεις τῶν ὁπλιτῶν ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες δὲν ἔγινε φροντίδα νὰ ξεχωρίσουν ἀπ' τὸ Νόμο 2769 κι' οἱ σχετικὲς διατάξεις, σὲ τρόπο ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ἐφαρμοσθοῦν σὲ κάθε συγκεκριμμένη περίπτωση, κωδικοποιούμενες καὶ κάνοντας ἕνα ὀργανικὸ σύνολο.

Μέσα σ' αὐτὰ τὰ αἴτια τῆς καθυστέρησης βοήθησε ὄχι λίγο καὶ ἡ ἔλλειψη ἑνιαίας κατευθύνσεως ὁλάκαιρης τῆς ἐργασίας τῶν ἐπιτροπῶν. Παρατηρήθηκε τὸ ἄτοπο τῆς ἀναμίξεως κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν διαφόρων ὑπουργείων.

Καθένα ἀπ' αὐτὰ ἔπερνε χωριστὰ μέτρα, ποὺ ἀφορούσανε μονάχα τὴν εἰδικὴ ἄποψη τῆς κάθε ὑπηρεσίας ποὺ τὰ εἰσηγεῖτο. Ἀφτὸ αὔξησε τὴ σύγχιση καὶ πολλαπλασίασε τὶς ἀνωμαλίες ἀντὶ νὰ τὶς βγάλει ἀπ' τὴ μέση. Ἀνεξάρτητα ὅμως ἀπ' τὴν ἐλαττωματικότητα τῶν διαδικαστικῶν αὐτῶν διατάξεων τοῦ θεσμοῦ ἡ πραχτικὴ ἐφαρμογή του ἀπόδειξε λειψὲς καὶ μερικὲς πολὺ οὐσιαστικὲς διατάξεις του, ποὺ ἀνάγονται στὸν καθορισμὸ τῶν συνταξιούχων προσώπων καὶ στὸ δικαίωμά τους.

Ὁ κ. Δοξιάδης ποὺ ἤτανε ὡς τὰ τώρα Ὑπουργὸς Ὑγιεινῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως ὑπόβαλε στὶς 25 τοῦ Φλεβάρη 1924 σχέδιο Νόμου γιὰ τὴν ἀπονομὴ πολεμικῆς συντάξεως στοὺς ὁπλίτες καὶ στὶς ἀπορφανισμένες οἰκογένειές τους, ὅπως καὶ στοὺς πολίτες ποὺ πάθανε μὲς στὴ ζώνη τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀφτὸς ὁ Νόμος δὲν ψηφίστηκε ἀκόμα ἀπ' τὴν Ἐθνοσυνέλευση ἀλλὰ ἀσφαλῶς πρέπει νὰ ψηφιστεῖ, γιατὶ ὁμολογουμένως, ἂν ἐφαρμοσθεῖ, πολὺ σύντομα θὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ δίκαιες ἀπαιτήσεις χιλιάδων θυμάτων τοῦ πολέμου.

Ὑπάρχουν βέβαια καὶ Νομοθετικὰ Διατάγματα, σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα τὸ Κράτος ἔρχεται βοηθὸς στὶς ἀνάγκες τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου μὲ τὴν ἐξεύρεση ἐργασίας καὶ μὲ τὴν προστασία τους, μὲ τὴ Νοσοκομιακὴ περίθαλψη τῶν ἄρρωστων καὶ μὲ τὴν παροχὴ ἐκτάκτων βοηθημάτων. Ὅλα ὅμως ἀφτὰ τὰ μέτρα εἶναι σὲ μικρὴ κλίμακα καὶ δὲ φτάνουνε γιὰ νὰ γιατρέψουνε τὶς μεγάλες πληγὲς ποὺ ἔχει ἀφήσει ἀνοιχτὲς ὁ πόλεμος στὴν ἠθικὴ καὶ τὴν οἰκονομικὴ ζωὴ τῶν ἐφέδρων, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ πιὸ γερὸ καὶ τὸ πιὸ παραγωγικὸ στοιχεῖο τοῦ Κράτους. Τώρα ὅμως ποὺ τέλεψε πιὰ ἡ πολεμικὴ καὶ κοινωνικὴ περίοδο, μὲ τὴν ἐπικύρωση τῆς Δημοκρατίας, μέσο τοῦ Δημοψηφίσματος, ἔχουμε ὅλα τὰ δεδομένα νὰ πιστεύουμε πὼς θὰ ληφθεῖ σοβαρὴ καὶ ὁριστικὴ μέριμνα ἀπ' τὴν πολιτεία γιὰ ν' ἀνακουφίσει τὰ θύματα ποὺ ἡ ἴδια δημιούργησε.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ποὺ ἔγινε γιὰ νὰ μελετήσει ἀφτὸ τὸ ζήτημα, καὶ ποὺ ἔχουμε τὴν τιμὴ νἄμαστε μέλη της καὶ μεῖς οἱ ἔφεδροι πληρεξούσιοι τοῦ νησιοῦ μας ἔχει ὅλην τὴν καλὴ θέληση γιὰ νὰ δουλέψει. Οἱ ἀπαιτήσεις τῆς τάξης μας δὲν εἶνε ὑπερβολικές. Ἔχουμε ὑπ' ὄψει τὶς οἰκονομικὲς συνθῆκες τῆς χώρας καὶ ξαίρουμε τὸ δυσκολοβάσταχτο οἰκονομικὸ φορτιὸ ποὺ θ' ἀποτελοῦν γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ προϋπολογισμὸ οἱ ἑκατοντάδες χιλιάδων τῶν δυστυχισμένων ἀδελφῶν μας τῆς Μικρασίας καὶ τῆς Θράκης, ὡς ποὺ νὰ μπορέσουν νὰ γίνουν καὶ αὐτοὶ παραγωγικὰ στοιχεῖα μὲς τὴν κοινὴ πατρίδα. Μὰ ἴσα—ἴσα γιὰ τὸ συμφέρον τὸ Κρατικό, γιὰ τὸ συμφέρον τὸ Κοινωνικὸ καὶ γιὰ τὸ συμφέρον τὸ οἰκονομικὸ τοῦ συνόλου πρέπει νὰ σηκωθεῖ μὲ κάθε τρόπο ἡ δυστυχία ποὺ δέρνει τοὺς φτωχοὺς ἐφέδρους.

Τὸ Κράτος πρέπει νὰ τοὺς κάνει αἰσθητὴ τὴ στοργή του. Ἡ ζωή τους πρέπει νὰ στηριχθεῖ σὲ σίγουρες οἰκονομικὲς βάσεις. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε, καὶ κυρίως δὲν πρέπει νὰ τὸ ξεχνᾶνε ὅλοι οἱ εὐνοημένοι τῆς ζωῆς, πὼς ὁ κόσμος τραβάει μοιραῖα πρὸς καινούρια οἰκονομικὰ συστήματα. Ἡ Ρουμανία μέσα στὴ Βαλκανικὴ οἰκογένεια πρώτη ἀπ' ὅλα τ' ἀστικὰ κράτη θέλησε νὰ στηρίξει τὴν κοινωνική της ἡσυχία καὶ τὴ γεωργική της παραγωγὴ πάνου στὴ ριζικὴ λύση τοῦ ζητήματος τῶν ἐφέδρων καὶ τῶν ἀκτημόνων. Θὰ εὐχούμαστε τὸ παράδειγμά της νὰ γίνει ἀπαρχὴ μιᾶς Παμβαλκανικῆς Δημοκρατικῆς Πολιτικῆς ποὺ θάχει σκοπὸ τὴ χορήγηση ἐργασίας σ' ὅλα τὰ παραγωγικὰ χέρια, τὸ χτύπημα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐργάτη καὶ τοῦ γεωργοῦ καὶ τὴν αὔξηση τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς μὲ τὴν ὑποστήριξη ὅλων τῶν ἐργαζομένων τάξεων, χωρὶς τὴν προνομιακὴ προστασία τῆς ὀλιγάριθμης τάξεως τῶν μεγαλοκεφαλαιούχων καὶ τῶν τσιφλικάδων.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΟΥΚΑΡΟΥ Η ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΜΑΣ
Γιατροί: ΔΟΥΚΑΡΟΣ καὶ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ

Η ΑΙΓΑΙΟΠΕΛΑΓΙΤΙΚΗ ΙΔΕΑ

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ποὺ ἀνακηρύχνεται ἡ πρώτη Δημοκρατία τῆς νεώτερης Ἑλλάδας ἔχουν χρέος ὅσα ζωντανὰ καὶ ἠθικὰ στοιχεῖα τοῦ Ἔθνους ἀπόμειναν ν' ἀναλάβουν φανατικὸ κι' ἐπίμονο ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀνασυγκρότηση τῆς χώρας σὲ Κράτος συγχρονισμένο, σ' ἕναν ὀργανισμὸ δηλαδὴ μὲ βάση τὸ Νόμο καὶ σκοπὸ τὴν κοινωνικὴ πρόοδο. Γιατὶ ἀλλιῶς, ὄχι μονάχα θ' ἀποτύχει ἡ Δημοκρατία καὶ θὰ γίνει μισητή, ἀλλὰ κι' αὐτὴ ἡ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία θὰ κινδυνεύσει σοβαρά. Πρέπει νάμαστε ὡς ἐδῶ εἰλικρινεῖς. Ἂν δὲν παύσει ὁ ἠλίθιος ἐμφύλιος ἀγώνας, ποὺ δὲν ἔχει κανένα ἰδεῶδες· οὐδὲ κανέναν πρακτικὸ σκοπό, ἂν δὲ διοικηθεῖ ἡ χώρα στιβαρὰ καὶ μὲ εὐνοιμία, κι' ἂν δὲν ὀργανωθοῦν σύντομα οἱ οἰκονομικὲς καὶ πολεμικές μας δυνάμεις, θὰ ἐπαναληφθεῖ γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ τὸ θλιβερὸ ἱστορικὸ γεγονὸς τοῦ ἐξαφανισμοῦ τῆς ἐλεύθερης Ἑλλάδας. Οἱ Τοῦρκοι, οἱ Βούλγαροι κι' κάμποσοι ἄλλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι γειτόνοι μας κυττάζουν κι' ὅλας σοβαρὰ τὸ ἐνδεχόμενο αὐτό, ποὺ ἄρχισε νὰ θεωρεῖται φυσικὸ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη. Ἡ γαλήνευση λοιπὸν τοῦ τόπου κι' ἡ κρατικὴ μας ἀνασυγκρότηση δὲν εἶναι πιὰ θέματα πολιτικῆς φιλολογίας, ἀλλὰ ζητήματα ζωῆς ἢ θανάτου γιὰ τὸν Ἑλληνισμό.

**

Σ' αὐτὴ τὴν ἀναγεννητικὴ κίνηση εἶναι φυσικὸ νὰ πρωτοστατήσει ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας, μὲ τὴ βοήθεια καὶ τῶν ἄλλων φωτεινῶν καὶ ὑγιῶν στοιχείων της. Δυστυχῶς ὅμως, πρέπει νὰ μολογήσουμε μὲ τὴν ἴδια ὠμὴ εἰλικρίνεια πὼς τὸ μεγαλείτερο μέρος τῶν πολιτευτῶν ποὺ δροῦν σήμερα εἶναι φθαρμένο κι' ἔχει ἀνεξίτηλη τὴ σφραγίδα τῆς κατάπτωσης τῶν τελευταίων χρόνων. Χρειάζεται ἀνανέωση τοῦ μεγαλειτέρου μέρους τοῦ ἐν χρήσει πολιτικοῦ ὑλικοῦ, γιατὶ μ' αὐτὸ ποὺ ὑπάρχει εἶναι ἀδύνατο νὰ προχωρήσουμε.

Πρέπει νὰ παραμερίσουν ὅσοι μίσησαν κι' ὅσοι μισήθηκαν. Ν' ἀπομακρυνθοῦν ὅσοι πίεσαν καὶ πιεσθήκανε προσωπικά, γιατὶ αὐτοὶ οὔτε ξεχάνουν οὔτε ξεχάνουνται. Νὰ φύγουν γενικὰ ὅσοι ὑπέστησαν φθορά, δίκαια ἢ ἄδικα. Κι' αὐτὸ γιὰ νὰ καταπαύσει ὁ ἄλογος ἐσωτερικὸς διχασμός, πού, σὰν ἱστορικὸ φαινόμενο, ὑπῆρξε πάντα σύμπτωμα κι' προάγγελος ἔσχατης κατάπτωσης καὶ τελικῆς ὑποδούλωσης τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Κι' ὕστερα ἀπ' τὴν ἐκκαθάριση αὐτή, ποὺ βέβαια δὲν περιμένουμε νὰ γίνει οἰκαθελῶς γιατὶ μᾶς εἶναι πολὺ γνωστὴ ἡ ψυχικότητα κι' ἡ διανοητικότητα τῶν συχαμερῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, πρέπει ν' ἀκλουθήσει ἡ ποιοτικὴ διαλογὴ τῶν πολιτικῶν στελεχῶν τῆς χώρας. Τὸ κράτος τοῦ Νόμου καὶ τῆς Κοινωνικῆς προόδου δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργηθεῖ ἀπὸ ἀμαθοὺς δημαγωγίσκους οὔτε ἀπὸ ἐγωπαθεῖς πολιτικοὺς Ναρκίσσους· κι' ἀρριβιστές, οὔτε ἀπὸ μικρόψυχους ἀνθρώπους τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων καὶ ὑπολογισμῶν.

Ἡ νέα πολιτικὴ τάξη, ποὺ θ' ἀναλάβει τὸ μεγάλο ἔργο τῆς Ἑλληνικῆς ἀνασυγκρότησης, πρέπει νάναι γαλουχημένη μὲ τὸ Ἰδεῶδες τοῦ Κοινοῦ Συμφέροντος καὶ μὲ τὴν πίστη στὴν ἱερότητα τῶν Νόμων. Οἱ πολιτικοὶ ἀγῶνες πρέπει νὰ πάψουν νὰ γίνουνται μὲ προσωπικὰ σύμβολα, ποὺ ὁδηγοῦν σ' ἐμπάθειες, παραλογισμοὺς κι' ἐξευτελισμοὺς τῶν μαζῶν κι' αὐτῶν τῶν ἡγετῶν. Ὑπάρχουν ἀπρόσωπα συμφέροντα τάξεων, οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικά, ποὺ συγχωνεύουνται μέσα στὸ γενικώτερο ἐθνικὸ συμφέρον. Θεσμοί, ψυχροὶ κι' εὐσυνείδητοι ἐκπρόσωποι τῶν συμφερόντων αὐτῶν, μονάχα αὐτῶν, πρέπει νάναι οἱ νέοι πολιτικοί μας ἄνδρες· Πρέπει νὰ διεξάγουν τοὺς ἀγῶνες τους μέσα στὸ πλαίσιο αὐτὸ καὶ μὲ τὴν ἀδιασάλευτη κυριαρχία τῶν νόμων γιὰ νάρθει ἡ Σωτηρία καὶ ἡ Πρόοδος.

Ἂν τὸ *πολιτεύεσθαι* ἐξακολουθήτει νὰ θεωρεῖται ἀπὸ ἄλλους σὰ μέσο μάταιης προσωπικῆς ἀνάδειξης, ἀπ' ἄλλους σὰ διλεταντικὴ διασκέδαση κι' ἀπ' ἄλλους σὰν ἐπιχείρηση ἀτομικῶν συμφερόντων, πρέπει ν' ἀπελπιστοῦμε πὼς θὰ δοῦμε μιὰ μέρα καὶ τὴν Ἑλλάδα νὰ συγκροτεῖται σὲ σύγχρονο Κράτος κι' ὄχι Τσελιγκάτο, ὅπως εἶναι σήμερα. Πρέπει νὰ γίνει πολὺ βαθιὰ αἰσθητό, κοινὸ κτῆμα ἡγετῶν καὶ λαοῦ, πὼς τὸ πολιτεύεσθαι εἶναι βαρὺ καθῆκον, βαρύτερο κι' ἀπ' αὐτὴ τὴ στρατιωτικὴ θητεία, ποὺ καλοῦνται νὰ ἐπιτελέσουν «Μετὰ φόβου Θεοῦ» καὶ μὲ ἀνώτερη ἐπιταγὴ τοῦ Κοινοῦ Συμφέροντος, ὅσοι ἔχουν τὰ χρειαζούμενα προσόντα.

***

Κι' ἔρχεται τὸ ρώτημα: Στὸν ἀποστολικὸν αὐτὸν ἀγῶνα τῆς Ἑλληνικῆς ἀνασυγκρότησης ποιὰ θέση μπορεῖ νάχει τὸ Αἰγαῖο;

Χωρὶς δισταγμὸ ἀπαντοῦμε: Σημαντικώτατη! Τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, παρ' ὅλες τὶς τοπικὲς διαφορὲς ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ διακρίνει, ἔχουν κοινὲς παραδόσεις, κοινὴ νοοτροπία, κοινὰ συμφέροντα, ποὺ ἀποτελοῦν μιὰ πολιτική, οἰκονομική, γεωγραφικὴ καὶ ψυχοδιανοητικὴ ἑνότητα. Γιὰ νὰ μὴν ἀνατρέχουμε στὴν Ἀρχαιότητα, ὅπου τὸ Αἰγαῖο πρωτοστάτησε στὴ δημιουργία τοῦ λεπτότατου ἐκείνου Αἰολικο-Ἰωνικοῦ πολιτισμοῦ, σταματοῦμε στὴν περίοδο τῆς ξενοκρατίας του.

Τόσο κάτου ἀπ' τὴν κυριαρχία τῶν Γατελούζων κι' Ἰουστινιάνων ὅσο καὶ κάτου ἀπ' τὸν Τούρκικο ζυγό — πρὸ πάντων σ' αὐτόν — τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου δημιούργησαν πρωτότυπο Διοικητικὸ σύστημα, *μὲ βάση τὴν Κοινότητα*, ὑπὸ τὸ ὁποῖον πλούτισαν, εὐτύχησαν, καλλιέργησαν τὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία καὶ κράτησαν τόσο καθαρὸ τὸν ἐθνισμό τους, ὅσο πουθενὰ στὴν ἄλλη Ἑλλάδα. Καὶ στὸ Νεοελληνικὸ πολιτισμὸ δὲν εἶναι μικρὴ ἡ προσφορά τους. Διακεκριμένοι ἐπιστήμονες, μὲ κύριο γνώρισμα μιὰ θετικὴ κι' εὐσυνείδητη ἐπιστημονικότητα, λογοτέχνες καὶ λόγιοι ἔνδοξοι, ὅπως ὁ Βερναρδάκης, ὁ Ροΐδης, ὁ Ψυχάρης, ὁ Πορφύρας κ. τ. λ. στολίζουνε τὸ πάνθεο τῶν Νεοελληνικῶν Γραμμάτων.

Ὅλα αὐτά, μαζὺ μὲ μιὰ ἰδιότυπη κοινωνικὴ ὑπόσταση, ἀρκετὰ ἐξελιγμένη ἀντίκρυ στὴν ἄλλη ἐπαρχιακὴ Ἑλλάδα, δείχνουν πὼς τὸ Αἰγαῖο ἔχει ἕναν ἐσώτερο φυσικὸ δεσμό, μιὰ συγγένεια ψυχῆς, διανόησης κι' ἐνέργειας ποὺ μπορεῖ νὰ ὀνομασθεῖ *Αἰγαιοπελαγιτισμός*. Ὑπὸ τὴν εὐρύτερη αὐτὴ ἔννοια τοῦ Αἰγαιοπελαγιτισμοῦ, ὡς ἰδέα, μπορεῖ νὰ ὑπαχθεῖ κι' ὁ στενώτερος ὑλικὸς Αἰγαιοπελαγιτισμός, ὡς σύνολο τοπικῶν συμφερόντων.

Ὅταν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ξεκαθαριστεῖ στὴ συνείδηση τῶν νησιωτῶν, ὅταν πρὸ πάντων τὸ αἰσθανθοῦν καθαρὰ οἱ πολιτικοί τους ἡγέτες, τότε ἡ Αἰγαιοπελαγίτικη ὁμάδα δημιουργεῖται μονάχη της, μὲ τὴν ἀνάγκη τῶν κοινῶν συμφερόντων, τῶν κοινῶν τάσεων καὶ τοῦ κοινοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ θἆναι τότε περιττοὶ οἱ διάφοροι ἡγέτες, ποὺ ἀδοκίμαστοι ἀκόμα, φιλοδοξοῦν νὰ πρωτοστατήσουν στὸ Αἰγαῖο, χωρὶς νάχουν μελετήσει λεπτομερῶς καὶ βαθύτερα τὰ συμφέροντά του καὶ χωρὶς νὰ πάλλουνται ἀπ' τοὺς ἐσώτερους παλμούς του.

Βέβαια καὶ τὸ Αἰγαῖο θ' ἀναδείξει μιὰ μέρα τὸν πολιτικό του ἡγέτη, μὰ αὐτὸ πρέπει νὰ γίνει μ' ἀπόλυτη ἀξία, ὕστερα ἀπὸ μακρὰ δοκιμασία κι' ὄχι στὴν τύχη, μὲ τὴ συνδρομὴ οἰλουροειδοῦς ἐπιτηδειότητας ἀπ' τὴ μιά, καὶ πρωτόγονης προσωπολατρείας ἀπ' τὴν ἄλλη. Τὸ πρόγραμμα τῆς νησιώτικης αὐτῆς πολιτικῆς ὁμάδας εἶναι καθορισμένο ἀπ' τὰ πράγματα. Γιὰ τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου ὑπάρχουν τὰ παρακάτω κεφαλαιώδη ζητήματα:

1) Ἀσφάλεια ἐξωτερική. — Ἐνόσῳ τὰ νησιὰ εἶναι ἐπίφοβα ἔπαθλα μεταξὺ Τουρκίας κι' Ἑλλάδας, ἡ προσοχὴ τῶν νησιωτῶν πρέπει νἆναι διαρκῶς καὶ μὲ πολλὴ ἔγνοια στραμμένη στὸ πολεμικὸ Ναυτικό μας πρόγραμμα. Στὴν ἁρμόδια Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ εἶναι ἀπαραίτητο νὰ μετέχουν Αἰγαιοπελαγίτες πληρεξούσιοι, γιὰ νὰ παρακολουθοῦν ἀπὸ κοντὰ τὸ ζωτικότατο αὐτὸ γιὰ τὰ νησιὰ ζήτημα.

2) Τοπικὴ αὐτοδιοίκηση. — Οἱ πληρεξούσιοι τῶν νησιῶν πρέπει νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου περὶ αὐτοδιοικήσεως, ἔστω γιὰ τὸ Αἰγαῖο ἐξαιρετικά. Γιατὶ τὰ νησιά μας, στὸν καιρὸ τῆς ξενοκρατίας ἔγιναν πρότυπα καλοδιοικουμένων τόπων μὲ τὸ σύστημα αὐτό. Τόσο μάλιστα ὥστε τὸ σύστημά τους νὰ προσεχθεῖ καὶ παινεθεῖ ἀπὸ σπουδαίους ἱστορικοὺς καὶ δημοσιολόγους κι' ἀπ' αὐτὸν τὸν Γλάδστων. Ἡ μακρὰ ἐκείνη πεῖρα διατηρεῖται καὶ δὲν περιμένουμε παρὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ σχετικοῦ Νόμου γιὰ νὰ φροντίσουμε, μὲ τ' ἀτομικὸ πλέον ἐνδιαφέρον, γιὰ τοὺς δρόμους, τὰ λιμάνια, τὰ σχολιά, τὴν ἀγροτικὴ ἀσφάλεια κ.τ.λ., ποὺ ἔχουν ἐγκαταλειφθεῖ τόσο ἐγκληματικὰ ἀπ' τὸ ἀνεπαρκὲς γιὰ καλὴ διοίκηση Κέντρο μας, ποὺ ξαίρει μονάχα νὰ εἰσπράττει καλὰ τοὺς φόρους τῶν νησιωτῶν.

3) Ἐκπαίδευση. — Ποτὲ δὲν ἔφταξε σὲ τέτιο σημεῖο ἀνεπάρκειας. Στὴν ἐποχὴ τῆς ξενοκρατίας τὰ νησιὰ φημιζούντανε γιὰ τὴν ἀρτιότητα, σ' ἔκταση τουλάχιστο, τῆς ἐκπαίδευσής τους ἐνῷ σήμερα ἕνα σωρὸ σχολειὰ δημοτικὰ ἀργοῦν γιὰ τὴν ἔλλειψη δασκάλων, ὅσα δὲ λειτουργοῦν, ἀνώτερα καὶ στοιχειώδη, παράγουν γιὰ πολλοὺς βέβαια λόγους κατώτερο εἶδος μαθητῶν. Κι' ἐδέησε μὲν τὸ Κέντρο ν' ἀναγνωρίσει τὶς περιουσίες τῶν σχολιῶν μας καὶ νὰ ἐγκρίνει τὴ διάθεσή τους γιὰ τὴν τοπικὴ ἐκπαίδευση, ἀλλὰ ὡς τὰ σήμερα ἡ ἀναγνώριση ἦταν μονάχα πλατωνική. Χρειάζεται δραστήρια παρακολούθηση τῆς νησιώτικης παιδείας γιατὶ ἂν ἀπόμεινε κάποια ἐλπίδα καλύτερου Ἑλληνικοῦ μέλλοντος, αὐτὴ στηρίζεται στὴ νέα, τὴ μαθητευόμενη τώρα γενεά.

4) Ἀγροτικὴ πολιτική. — Εὐτυχῶς γιὰ τοὺς νησιῶτες καὶ γιὰ τὴ χάρι τοῦ Κέντρου, ζήτημα ἀγροτικῶν ἀπαλλοτριώσεων καὶ διανομῶν δὲν ὑπάρχει στὰ μέρη μας. Κι' ὅμως τὸ Κράτος ποτὲς δὲν ἐνδιαφέρθηκε σοβαρά, τουλάχιστο γιὰ τὸ εὐκολότερο ζήτημα τῆς βελτίωσης τῆς γεωργικῆς μας παραγωγῆς. Κι' ὅμως οἱ γεωργοί μας φορολογοῦνται καὶ στρατεύουνται τόσο ἄγρια.

5) Ζήτημα Ἐφέδρων. — Μᾶς ἐξεγείρει καὶ ξυπνᾶ μέσα μας ἕναν ἄγριο θυμὸ ἡ περιφρονητικὴ ἐγκατάλειψη ἀπ' τὸ Κράτος τῶν τραγικῶν αὐτῶν μαρτύρων ποὺ λέγουνται ἔφεδροι, ἀνθρώπινο δηλαδὴ κρέας, προωρισμένο στὴν εἰρήνη νὰ δίνει τὸ ζουμί του ὑπὸ μορφὴ φόρου καὶ στὸν πόλεμο νὰ δίνεται γιὰ τροφὴ στὸ θάνατο.

Κι' ἐπειδὴ τὸ Κέντρον, κι' ἂν ἀκόμα τὸ σκεφθεῖ, ποτὲς δὲ θὰ ἐπαρκέσει γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσει τὰ ἐφεδρικὰ συμφέροντα οἱ νησιῶτες ὀφείλουν μόνοι τους νὰ μελετήσουν καὶ λύσουν τὸ ἐφεδρικό τους ζήτημα, ποὺ παρουσιάζεται τριπλό: Ὡς ζήτημα δηλαδὴ περιθάλψεως τῶν ἀναπήρων, ὡς ζήτημα ἀνεργίας τῶν γερῶν καὶ ὡς ζήτημα θέσεως των στὴν Κοινωνία καὶ Διοίκηση τοῦ Τόπου.

6) Προσφυγικό. — Ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ γνωρίσουμε ἀπὸ κοντὰ ἐκείνους ποὺ διαχειρίζουνται τὸ τεράστιο προσφυγικὸ ζήτημα καὶ μᾶς δόθηκε ἀφορμὴ νὰ μελετήσουμε τὰ μέσα καὶ τὰς μεθόδους, μὲ τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζεται ἡ λύση του, ἔχουμε τὴ βαθιὰ πεποίθηση πὼς αὐτὴ δὲ θὰ πραγματοποιηθεῖ ποτὲ μὲ τὴν πρωτοβουλία καὶ τὴν ἐνέργεια τοῦ Κράτους. Γιαυτὸ οἱ νησιῶτες, σὲ συνεργασία μὲ τοὺς τοπικοὺς ἡγέτες τῶν προσφύγων, ὀφείλουν νὰ μελετήσουν τὸ προσφυγικὸ ἀπὸ τοπικῆς νησιωτικῆς ἀπόψεως καὶ νὰ βροῦν τρόπο ὥστε οἱ πρόσφυγες ποὖναι στὰ νησιὰ ν' ἀπορροφηθοῦν σιγὰ-σιγὰ καὶ νὰ γίνουν στοιχεῖα παραγωγικά. Αὐτὸ καὶ χρέος ἀνθρώπινο εἶναι καὶ συμφέρο τους ὑλικό.

***

Αὐτὰ τὰ γενικώτερα Αἰγαιοπελαγίτικα ζητήματα κ' ἕνα σωρὸ ἄλλα μικρότερα ἀποτελοῦν τὸ πρόγραμμα, ποὺ βγαίνει ἀπ' τὰ πράγματα μιᾶς γνήσιας Αἰγαιοπελαγίτικης ὁμάδας στὸ Κοινοβούλιο.

Ἡ προσεχτικὴ καὶ λεπτομερὴς μελέτη καὶ κατάστρωσις τοῦ προγράμματος αὐτοῦ κι' ὁ ἀγώνας κατόπι γιὰ τὴ πραγματοποίησή του μὲ πολιτικὰ ἀξιοπρεπῆ μέσα, ὄχι μονάχα θὰ δώσουν στο Αἰγαῖο κέρδος, ζωή, κῦρος καὶ αἴγλη ἀλλὰ θ' ἀποτελέσουν καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους παράδειγμα τοῦ *πολιτεύεσθαι δημιουργικὰ* καὶ μὲ βάση ὡρισμένα νόμιμα συμφέροντα, ποὺ ἐπιδιώκονται χωρὶς μικροκομματισμοὺς καὶ ἀτομικὴ ρουσφετολογία, ποὺ θεωρεῖται σήμερα ὡς ἡ μοναδικὴ ἀποστολὴ τῶν πολιτευτῶν.

Ἐξ ἄλλου τὸ γεγονὸς πὼς ὁ Αἰγαιοπελαγιτικὸς λαὸς κι' οἱ ἡγέτες του ἔχουν ἕναν τρόπο τοῦ πολιτικῶς σκέπτεσθαι ἀρκετὰ ὑγιῆ καὶ ρεαλιστικὸ — ἀπόδειξη ὁ ἀναλλοίωτος φιλελευθερισμὸς καὶ Δημοκρατισμός των — θὰ κάνει ὥστε μιὰ Αἰγαιοπελαγίτικη πολιτικὴ ὁμάδα, σοβαρὰ ὀργανωμένη, νὰ ἔχει γενικώτερη εὐεργετικὴ ἐπιρροὴ στὸ Κοινοβούλιο, συμπράττοντας μὲ τὰ ἠθικὰ καὶ προοδευτικὰ στοιχεῖα ποὺ βρίσκουνται σ' αὐτὸ καὶ ποὺ σημαία καὶ πίστη τους ἀληθινὴ θὰ εἶναι ἡ ἐθνικὴ ἀνασυγκρότηση.

Τὸν Αἰγαιοπελαγιτισμὸ ὅμως, ὅπως εἴπαμε παραπάνω, δὲν τὸν θεωροῦμε μονάχα σὰν κοινότητα συμφερόντων, ἀλλὰ καὶ κάτι πλατύτερο, δηλαδὴ κοινότητα διανόησης, αἰσθήματος κι' ἐνέργειας. Μ' ἕνα λόγο, σὰν ἰδιότυπο τοπικὸ πολιτισμό. Τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ θὰ θέλαμε μιὰ συνειδητοποίηση καὶ διασάφηση γιὰ νὰ προχωρήσουμε κατόπι στὴν προαγωγὴ κι' ἐξέλιξή του. Ὅπως τὰ Ἑφτάνησα ἔτσι καὶ τὸ Αἰγαῖο ἔχει τὰ στοιχεῖα γιὰ νὰ δημιουργήσει δική του ποίηση, δικό του ἠθογραφικὸ διήγημα, δική του χρωματολογία καὶ διακοσμητική, γενικὰ δική του τέχνη, ποὺ νὰ φέρνει τὴ σφραγίδα τῆς ἐσώτερης ψυχικότητάς του ποὺ ἔχει μεγάλο, ἀνεκμετάλλευτο, πλοῦτο.

Χωρὶς νὰ δεσμεύσουμε τὴ γενικὴ κοσμοπολιτικὴ σκέψη, χωρὶς ν' ἀγνοήσουμε τὰ μεγάλα παγκόσμια κι' Ἑλληνικὰ προβλήματα, θὰ μπορέσουμε ἔτσι νὰ δημιουργήσουμε κάτι ἀληθινὸ καὶ εἰλικρινές, ποὺ νὰ πάλλεται ἀπὸ πρωτοτυπία, δύναμη καὶ ζωή.

Ἀντὶ τὸ δημιουργικὸ πνευματικὸ ὑλικὸ τοῦ Αἰγαίου νὰ χύνεται στὴν ἄμορφη πρωτεύουσα τοῦ Κράτους, ποὺ ἀντὶ νὰ ὑποστηρίζει τὰ τελειότατα χλιαραίνει καὶ τὰ ἰσοπεδώνει μέσα στὸ νεόπλουτισμό, τὴ μετριότητα καὶ τὴ φοβερὴ ἔλλειψη χαρακτῆρα ποὺ ἐπικρατοῦν ἐκεῖ, ἀντὶ νὰ ξοδεύεται τόσο μάταια τὸ καλύτερο Αἰγαιοπελαγιτικὸ ὑλικὸ θἄπρεπε νὰ γίνει ἀγώνας γιὰ νὰ συγκρατηθεῖ στὸν τόπο μας, γιὰ νὰ τοῦ δώσει ζωή, νεῦρα, κίνηση καὶ δημιουργικότητα.

Στὸν ἀγῶνα αὐτὸν τῆς συνειδητοποίησης καὶ προαγωγῆς τοῦ Αἰγαιοπελαγιτισμοῦ ποὺ δὲν πρέπει καθόλου νὰ νομισθεῖ σὰ στενὸς τοπικισμὸς ἀλλὰ σὰν ἀγάπη τοῦ τοπικοῦ χρώματος, τοῦ γνήσιου δημοτικισμοῦ σὲ μιὰ γενικώτερη ἔννοια—στὴ γόνιμη αὐτὴ προπαγάνδα κι' προσπάθεια καλοῦνται ὅλα τὰ ζωντανὰ στοιχεῖα τοῦ Αἰγαίου.

Ἂν τὸ κήρυγμά μας βρεῖ μιμητὲς καὶ στὴν ἄλλη Ἑλλάδα, τότε θὰ σημάνει ἡ εὐλογημένη στιγμὴ τοῦ ἐθνικοῦ ξυπνήματος γιὰ ἀναγέννηση καὶ τότε ἡ δημιουργία ἑνὸς Νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ, ποικίλου ἀπὸ τοπικοὺς χρωματισμούς, ζωντανοῦ κι' ἰδιόμορφου κι' ἑνιαίου στὸ σύνολό του δὲ θἆναι πιὰ ὄνειρο ἀλλὰ μιὰ πραγματικότητα ἡ μόνη ποὺ θ' ἀξίζει νὰ τὴ ζήσει κανείς.

Ἀθῆνα 10-4-24.

Κ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ
δικηγόρος

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΛΛΙΚΑΣ
Δικηγόρος
Ἔφεδρος ἀξιωματ. τοῦ Στρατοδικείου
Γραφεῖα: Ὁδὸς Ἁγίου Συμεὼν

ΕΝΩΣΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΛΕΣΒΟΥ

Δελτίο Ἀλληλογραφίας

— Ἐπειδὴ μερικοὶ ἀπ' τοὺς αἰχμαλώτους, ποὺ γύρισαν, ἔκαναν αἴτηση γιὰ νὰ τοὺς δοθοῦν οἱ μισθοὶ τῆς αἰχμαλωσίας των, τὸ Ὑπουργεῖο Στρατιωτικῶν ποὺ ρωτήσαμε μᾶς πληροφορεῖ πὼς οἱ μισθοί τους κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς αἰχμαλωσίας των ἔπρεπε νὰ καταβάλλονται ἀπ' τὴν Τούρκικη Κυβέρνηση καὶ λογαριάζονται γιὰ πληρωμένοι.

— Ἡ Νομαρχία Λέσβου μᾶς γνωρίζει πὼς στοὺς ἐλέγχους τῶν συνταξιούχων εἶνε γραμμένος ὁ Εὐστράτιος Ἀναγνώστου μὲ μηνιάτικη σύνταξη δραχ. 150. Στοὺς ἴδιους ἐλέγχους δὲν φαίνεται νἆναι γραμμένος ὁ Συνταξιοῦχος Γαβανᾶς ἀπὸ τὸν Παπάδο.

— Παρακαλοῦμε τοὺς συναδέλφους καὶ τὶς οἰκογένειες τῶν πεσόντων τοῦ Νησιοῦ μας ποὺ ἔχουν νὰ λαβαίνουν καθυστερούμενες συντάξεις, ν' ἀποτείνουνται στὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπή, στέλνοντας καὶ τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα (ἀριθμὸ ἀποφάσεως ἀπονομῆς κλπ.) γιὰ νὰ φροντίσουμε, μέσω τῶν ἐφέδρων Βουλευτῶν μας, νὰ εἰσπραχθοῦνε τὰ ποσὰ ποὺ τοὺς ὀφείλει τὸ Κράτος, χωρὶς νὰ γίνουνε θύματα ἄγριας ἐκμετάλλευσης μεσιτῶν καὶ δικηγόρων.

—Παρακαλοῦμε τοὺς ἐφέδρους Ἀνθ)γοὺς τοῦ Πυρ)κοῦ Κλεφτοδῆμον Ἀλεξ. καὶ Χατζηαργυρὸν Ἀργ. νὰ περάσουν ἀπ' τὰ γραφεῖα μας γιὰ νὰ λάβουν πληροφορίες σχετικὰ μὲ τὴ μονιμοποίησή τους.

— Τὸ 23 Π. Συν)μα μᾶς ἔστειλε μὲ ἐπιταγὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Γκιουμουλτζίνης τὶς ἀποδοχὲς τοῦ συναδέλφου Θεοφίνους Τιμολέοντος ἀπ' τὴν Ἁγ. Παρασκευή, δηλαδὴ 514,50 δραχμές.

— *Ἕνωσιν Ἐφέδρων Μανδαμάδου.* Τὸ ὑπ' ἀριθ. 38 ἔγγραφό σας διαβιβάστηκε στὴν Οἰκονομικὴ Ἐφορία Μυτιλήνης.

— *Ἕνωσιν Ἐφέδρων Βατούσης.* Ἡ αἴτηση τῆς Ρηγινούδας χήρας Μιχ. Κουτρέλλη γιὰ νὰ πάρει τὶς καθυστερούμενες συντάξεις της ὑποβλήθηκε στὴ Νομαρχία.

— *Ἕνωσιν Ἐφέδρων Ἁγ. Παρασκευῆς.* Ἡ αἴτηση τοῦ συναδέλφου Κοραμπέτσου ὑποβλήθηκε στὴ Διεύθυνση Τ.Τ.Τ. Αἰγαίου.

Ἕνωσιν Ἐφέδρων Παλαιοκήπου. — Τὸ ὑπ' ἀριθ. 3 ἔγγραφό σας διαβιβάστηκε στὴν Οἰκονομικὴ Ἐφορία Μυτιλήνης καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 στὸ Στρατολογικὸ Γραφεῖο Ἀρχηγοῦ.

Ἕνωσιν Ἐφέδρων Μηθύμνης. — Μερὶς Στρατολογικὴ ἐφέδρου Λοχία Α. Λιαμῆ ἐκανονίσθη. Γιὰ νὰ ἐκδοθεῖ πιστοποιητικὸ Στρατολ. καταστάσεως στεῖλτε μας αἴτησιν τοῦ Λιαμῆ ἐσωκλείοντας χαρτόσημα δραχ. 6.40.

— Ὁ συνάδελφος Χαρ. Λαος Κονσέλλης τοῦ Τμήματος Ἀσωμάτου δι' ἐγγράφου του ζητεῖ τὴ διαγραφή του ἐκ τῶν καταλόγων τῆς Ἑνώσεως γιὰ τὸ λόγο ὅτι καίτοι ὑπέβαλεν δύο ἀναφορὰς πρὸς τὴν Κ. Ε. Ε. Λ. γιὰ τοὺς καθυστερουμένους του μισθοὺς Μ. Ἀσίας ἀκόμα δὲν τοὺς ἔλαβε. Τὸ Τμῆμα Ἀσωμάτου μᾶς διαβιβάζει τὴν ἀναφορὰ τοῦ συναδέλφου καὶ ζητεῖ τὴν ἔγκρισιν τῆς διαγραφῆς του ἀπὸ τὸ Τμῆμα.

Παρακαλοῦμε τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Τμήματος Ἀσωμάτου ὅπως καὶ κάθε ἄλλου Τμήματος ὅπου ἤθελε σημειωθεῖ παρομοία ἐγωϊστικὴ διατύπωσις θεραπείας ἀτομικῶν συμφερόντων ἀπὸ ἐφέδρους ποὺ δὲν βλέπουν εἰς τὰς Ἑνώσεις μας κανέναν ἄλλο σκοπὸ γενικότερης σημασίας, νὰ διαγράφουν ἀμέσως ἀπὸ τὴν δύναμη των τοὺς τέτιους καὶ μᾶς κοινοποιοῦν τὴν ἴδια μέρα τὸ λόγο τῆς διαγραφῆς.

Παρακαλοῦμε τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Τμημάτων τῆς ὑπαίθρου νὰ δώσουν νὰ καταλάβουν σ' ὅλους τοὺς συναδέλφους πὼς ἡ ἐπιδίωξη τῆς θεραπείας τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων κάθε μέλους τῆς Ἑνώσεως Ἐφέδρων Λέσβου τότε μονάχα εἶνε δυνατὸν νὰ κατορθωθεῖ ὅταν τὰ ἀτομικά μας συμφέροντα τὰ ἐννοήσουμε ὡς ἕνα ἐλάχιστον μόριον τῶν γενικῶν συμφερόντων τῆς τάξεως μας. Αὐτά, τότε μονάχα θὰ λυθοῦν ὅταν τὰ ἐπιδιώξουμε ἑνωμένοι, πειθαρχικοὶ καὶ μὲ τὴν καλλιέργεια τοῦ ὁμαδισμοῦ.

Ἀπ' τὸ Γραφεῖο

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Χ. Μαργετίδην, Σάμο.— Σοῦ στείλαμε γράμμα, «Ζωὴ ἐν Τάφῳ» καὶ κανονισμὸ τῆς Ἑνώσεως Ἐφέδρων Λέσβου γιὰ τὶς πληροφορίες ποὺ μᾶς ζητήσατε, μὲ τὸν ἐπιστάτη Εὐστρ. Πατρέλλη ἢ θεριό. Ἂν δὲν τὰ πήρατε γράψετέ μας πάλι, παρακαλοῦμε Τὸ φύλλο τῆς 1 τ' Ἀπρίλη τὸ ξαναστέλνουμε. Ἂν εἶνε δυνατὸ μᾶς γράφετε λεπτομέρειες γιὰ τὴν τραγικὴ ἀποκάλυψη ποὺ μᾶς κάνετε. (Ποιὸ βαπόρι ξεῖνε ποιὰ ἑταιρεία, ποιὸς ὁ ἀγοραστὴς τῶν σκελετῶν). Σᾶς παρακαλοῦμε ἐπίσης νὰ ἐκθέσετε τὲς γνῶμες σας γιὰ τὶς ἐνέργειες τῶν βουλευτῶν μας πλατειὰ ἀπὸ τὲς στῆλες τῆς «Καμπάνας» ποὺ εἶναι ἀνοιχτὲς στὴ διάθεσή σας. Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρο ποὺ δείχνετε γιὰ τὸ φύλλο. Σήμερα σᾶς ποστάρουμε 15 ἀντίτυπα τοῦ «Ζωὴ ἐν Τάφῳ». Ἂν δὲν εἶνε ἀρκετὰ μᾶς γράφετε.

— Ἡρ. Γνήσιον. Μεσότοπο. Συμμορφονούμαστε καὶ σᾶς περιμένουμε μὲ εὐχαρίστηση. Τὴν ἀμάθεια τῶν ἐφέδρων μας ἐμεῖς πρέπει νὰ τὴ χτυπήσουμε. Γιαυτὸ γράφουμε καὶ τὸ φύλλο μας σὲ ἁπλὴ γλῶσσα.

ΚΑΜΠΑΝΙΕΣ

«ΚΑΜΠΑΝΑ»

Συνδρομὴ χρονιάτικη

Γιὰ ὅλη τὴν Ἑλλάδα	Δρχ.	100
Γιὰ τὴν Ἀμερικὴ	Δολλ.	4
Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ	Λίρα Στερλ.	1

Γιὰ ἑξάμηνες καὶ γιὰ τρίμηνες συνδρομὲς τἀνάλογα ποσά.

Οἱ συνδρομητὲς ποὺ προπληρώνουνε τὴ χρονιά τους πέρνουνε χάρισμα τὰ βιβλία τῆς λογοτεχνικῆς βιβλιοθήκης τῆς «Καμπάνας» ποὺ βγαίνουνε μὲς τὸ χρόνο.

Ο ΒΥΡΩΝΑΣ

Ἡ Ἑλλάδα γιορτάζει τὰ ἑκατόχρονα τοῦ Βύρωνα. Ὁ ὡραῖος ποιητής, ὁ ὡραῖος πολεμιστής, ὁ ὡραῖος ξένος ὑπερφιλέλληνας, ὁ ὡραῖος ἐραστής. Ἡ εὐγενικιὰ σκιά του περπατᾶ πάλε μὲ μεγάλα βήματα ἐπάνω στὴν Ἑλληνικιὰ γῆ ποὺ γιὰ τὴ λεφτεριά της πέθανε. Ἕνας παράξενος ὁρμητικὸς ρωμαντισμὸς συνεπαίρνει τὶς ψυχὲς καὶ τὶς κάνει νὰ δονοῦνται ἀπὸ μιὰ γλυκιὰ συγκίνηση. Μὲ ψιλὰ ἀητίσια φτερὰ χτυπᾶνε μὲς τὸν ἐλεύτερον Ἑλληνικὸν ἀγέρα. Ἡ Ἱστορία κάθεται καὶ γράφει σελίδες ποὺνε σωστὰ πέζετρ' ἄγουδα. Ὁ ἀτομισμὸς τῆς ἐποχῆς μας στενοχωριέται καὶ χλωμιάζει μπροστὰ στὸν ἀπόκοτον ὡραιοπαθῆ, ποὺ ξαναμπρόβαλε τὴν ἀπολλώνια μορφή του μέσ' ἀπ' τὴ μπαρουτονεφέλη τῶν ἐπικῶν καιρῶν.

Πανέλληνες! Ἀφῆστε τὴν ψυχή σας νὰ γονατίσει, καὶ τὶς καρδιές σας νὰ σημάνουνε μὲ ρωμαλέους χτύπους τὴ σημερνὴ γιορτή. Πανέλληνες! Τὰ θεϊκὰ μάτια τοῦ Ἀπολλώνιου Βύρωνα μᾶς γλυκοβλέπουνε πάλε σήμερα μὲ ἀγάπη. Ἂς γενοῦμε ἄξιοι α[...]οτῆς τῆς ματιᾶς του.

ΤΟ ΑΔΕΣΜΑ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ

Μὲ φρίκη καὶ μὲ ὀργὴ θὰ διαβάσουνε σήμερα οἱ ἀναγνῶστες μας τὶς ἀποκαλύψεις τοῦ συναδέλφου Μαργετίδη ποὺ μᾶς στέλνει ἀπ' τὴ Σάμο. Τὰ ἱερὰ κόκκαλα τῶν θυμάτων τῆς Μικρασιατικῆς τραγωδίας. Τὰ κόκκαλα τῶν σκοτωμένων πολεμιστῶν, τὰ κόκκαλα τῶν σφαγμένων μικρασιατῶν, τὰ λείψανα τῶν βιασμένων Ἑλληνίδων, οἱ σκελετοὶ τῶν ξεκοιλιασμένων παιδιῶν, πουλήθηκαν γιὰ λιπάσματα σὲ μιὰν ἑταιρία κεφαλαιούχων, φορτώθηκαν σ' ἕνα μεγάλο βαπόρι ἀνακατεμένα μὲ τὰ κόκκαλα τῶν χτηνῶν, καὶ ταξιδεύουνε γιὰ νάλεστοῦνε, νάλευροποιηθοῦνε μέσα στοὺς τραγικοὺς μύλους τῶν βιομηχανικῶν ἑταιριῶν κατασκευῆς λιπασμάτων γιὰ νὰ πωληθοῦνε μὲ τὴν ὀκᾶ γιὰ κόπρισμα τῶν μπαχτσέδων τῶν ἀρχοντόδων.

Τὰ καϋμένα τὰ κόκκαλα τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων! Τὰ καϋμένα τὰ λείψανα τῶν παλληκαριῶν μας ποὺ πιστέψαν μιὰ φορὰ πὼς πᾶνε «γιὰ τὴν λευθεριὰ τῶν λαῶν»! Τὰ καϋμένα τὰ θύματα τῆς μεγάλης Ἰδέας! Ξημέρωσε ἡ φριχτὴ πραγματικότητα καὶ τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας φώτισε μιὰν ἀνείπωτην ἀσχημία καὶ μιὰν ἀφάνταστην ἀσέβεια. Πότε θὰ σηκωθοῦνε οἱ λαοὶ νὰ βάλουνε μὲς τοὺς ἴδιους τραγικοὺς μύλους τῶν λιπασμάτων ζωντανοὺς ὅλους τοὺς μεγαλοτραπεζίτες καὶ τοὺς στρατοκράτες ποὺ δημιούργησαν αὐτὸ τὸ ἐμπόριο τῆς ζωντανῆς σάρκας καὶ τῶν ἀλεσμένων σκελετῶν; Τὸ βαπόρι ποὺ ἄραξε στὴ Σάμο ἔπρεπε νἀγοραστεῖ ἀπ' τοὺς λαοὺς ἔτσι ὅπως εἶνε φορτωμένο, καὶ νὰ γυρίσει ὅλα τὰ λιμάνια τοῦ κόσμου.

Νὰ σκύψουνε μὲς τὰ φριχτά του ἀμπάρια ὅλοι γιὰ νὰ δοῦνε τὸ βάθος τῆς ἀνθρώπινης κατάντιας! Καὶ σὰ σηκώσουνε τὸ κεφάλι ἀπ' τὸ ἀνατριχιαστικὸ σκύψιμο, στὰ μέτωπά τους νἀστράψει ἡ λάμψη τῆς ἀπέραντης «ἀνθρωπιστικῆς ἐπανάστασης» . . . . . .

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Π[...] [...]ώτη ἀπ' ὅλες ἡ καλὴ Κοινό-
τητα [...] τῶν δροσόλουστων Γέλοιων
ἐψήφι[...] εἰς βάρος τοῦ ἀποθεματι-
κοῦ τ[...] 1923 ἕνα κοντύλι γιὰ τὴ
Στέγη [...] Φθισικῶν Ἐφέδρων ἀ-
νάλογ[...] μὲ τὸν προϋπολογισμό της.
Συγχ[...] τὸ Κοινοτικὸ Συμβού-
λιο καὶ [...] περιμένουμε νὰ δοῦμε ὅλες
τὶς Κο[...] [...]νότητες τοῦ Νησιοῦ μας νὰ
μπαίνο[...] [...]νε στὴ γραμμή. Ἡ Στέγη
μας θὰ [...] περιθάλψει τὰ θύματα τοῦ
πολέμο[...] [...]όλου τοῦ Νομοῦ μας.
Γιαὐτὸ [...] ὅλες οἱ Κοινότητες τοῦ Νο-
μοῦ πρέ[...] [...] νὰ τὸ πάρουνε σὰν ἔργο
δικό το[...] [...] καὶ νὰ βοηθήσουνε μὲ
ὅλα το[...] [...] τὰ δυνατὰ οἰκονομικὰ
μέσα.

ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΝΟΜΟΙ

Στὸ σημερνό μας φύλλο τελειώνει ἡ μελέτη τοῦ διαλεχτοῦ μας συνάδελφου πληρεξούσιου Χαράλαμπου Γρηγορίου. Εἶνε ἡ πρώτη πρωτότυπη καὶ θετικὴ δουλειὰ ποὺ γίνεται στὴν Ἑλλάδα γύρω στὰ ζητήματά μας. Ἡ «Καμπάνα» ποὺ θέλει νὰ περπατᾶν οἱ ἐνέργειές της πάνου σὲ γερὰ σανίδια καὶ σὲ ἔδαφος θετικὰ ρεαλιστικό, μὲ καμάρι δημοσιεύει αὐτὴ τὴ μελέτη τοῦ ἀγαπημένου της συνεργάτη προσκαλῶντας τὶς συναδελφικὲς Ἑνώσεις ὅλης τῆς Ἑλλάδας νὰ τὴν προσέξουνε καὶ νὰ κινητοποιήσουνε τοὺς βουλευτὲς τῆς περιφέρειάς των γιὰ νὰ βοηθήσουνε τοὺς ἐφέδρους βουλευτὲς Μυτιλήνης—Κρήτης ποὺ σκοπεύουνε νὰ φέρουνε πολὺ σύντομα στὴ Βουλὴ τὰ ζητήματά μας. Πληροφορούμεθα τὶς συναδελφικὲς ὀργανώσεις πὼς μὲς τὴ σημερινὴ Ἐθνοσυνέλευση ὑπάρχουνε πάνου ἀπὸ 120 ἔφεδροι βουλευτές, ποὺ ἂν δὲ βρίσκονται ὅλοι τους στὸ ἐπίπεδο τῆς ἀνθρωπιστικῆς τους ἀποστολῆς, οὔτε εἶνε σταλμένοι ἐκεῖ μέσα ἀπὸ εἰδικὴ ἐντολὴ ἐφέδρων ἐκλογέων, ἔχουνε ὅμως δοκιμάσει τὴν ἀγριότητα καὶ τὴ χτηνωδία τοῦ πολέμου καί, ἂν τοὺς ὑποδειχθεῖ κατάλληλα, δὲ θ' ἀρνηθοῦνε νὰ ὑποστηρίξουνε μὲ τὴν ψῆφο τους καὶ μὲ τὸν ὄγκο τοῦ ἀριθμοῦ τους τὰ δίκια τῶν συσστρατιωτῶν τους. Ἔχουμε τὴ γνώμη πὼς δὲν εἶνε ἀπαραίτητο ν' ἀνήκει κανένας στὴν Γ.' Διεθνῆ οὔτε νἆνε δεμένος ἀπόλυτα μὲ τὸ Κομμουνιστικὸ κόμμα γιὰ νὰ τὸν ἐπιστρατεύσουμε νὰ βοηθήσει στὴν ψήφιση μιᾶς Νομοθεσίας ποὺ πρῶτα ἀπ' ὅλα εἶνε «δίκια καὶ ἀνθρωπιστική». Οἱ ἀνάγκες καὶ ἡ φτώχεια τῶν θυμάτων εἶνε τέτια ποὺ δὲν ἔχει καιρὸ νὰ περιμένει τὴν . . . πτώση τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος γιὰ νὰ ἀνακουφισθεῖ. Καλὲς εἶνε καὶ οἱ μπροσοῦρες κι' ὁ ἐπιστημονικὸς σοσιαλισμὸς καὶ ἡ κομμουνιστικὴ ἐκπαίδευση, μὰ μονάχα τους δὲ γιομίζουνε τὴν κοιλιά. Ἡ παροιμία «κάλλιο ἕνα καὶ στὸ χέρι» ἔχει μέσα της πολὺ πραχτικὴ σοφία.

ΟΙ ΒΑΡΒΑΡΟΙ ΟΙ ΡΩΣΣΟΙ!

Τὸ Σοβιετικὸ Συμβούλιο τῶν Κομμισαρίων ἐπικύρωσε τὸ διάταγμα ποὺ κηρύχνει ἐλεύθερους ἀνθρώπους τὸ 8.000 000 Μωαμεθανίδες γυναῖκες ποὺ ζοῦνε στὴ Ρωσσία κάτου ἀπ' τὴν Κόκκινη Σημαία τῆς Σοβιετικῆς Δημοκρατίας. Μὲ τὸ διάταγμα αὐτὸ ἡ Ρωσσία ἀπελευθερώνει αὐτὲς τὶς δυστυχισμένες ἀπ' τὴν τυραννία κα' τὴν ἠθικὴ καὶ σωματικὴ σκλαβιὰ ποὺ ὣς τὰ τώρα τὶς κρατούσανε οἱ Μουσουλμάνοι. Ἄλλος ἕνας νόμος ψηφίστηκε ποὺ τιμωρεῖ μὲ πέντε χρόνω φυλάκιση κάθε ἄντρα ποὺ ἀπάγει μιὰ γυναῖκα, καὶ κάθε γονειὸ ποὺ μὲ τὸ ζόρι παντρέβει τὴν κόρη του μὲ ἄντρα ποὺ δὲν τὸν διαλέγει ἡ ἴδια. Τὸ ἴδιο διάταγμα καταργεῖ τὴν πολυγαμία καὶ τὴ διγαμία, δηλαδὴ καταργεῖ τὰ χαρέμια.

Ἡ πληρωμὴ λύτρων (νικιὰχ) ἀπ' τὸ γαμπρὸ στοὺς συγγενεῖς τῆς νύφης τιμωρεῖται μὲ φυλάκιση. Σύμφωνα μὲ τὸν καινούριο νόμο, ὅταν γίνεται διαζύγιο, ἡ γυναῖκα φεύγοντας πέρνει καὶ μέρος ἀπ' τὴν περιουσία τ' ἀντρός. Ὅλα αὐτὰ βέβαια διαφέρουνε λιγάκι ἀπ' τὶς ἀδιάντροπες ψευτιὲς ποὺ γιόμισαν οἱ ἀστικὲς φημερίδες τὸν κόσμο μιὰ φορά, πολεμῶντας μὲ τὸν μπαμπούλα τῆς κοινογαμίας κι' ἄλλες παρόμοιες βρωμιὲς νὰ φανατίσουνε τὸν ἀμόρφωτο κοσμάκη καὶ τὶς γυναῖκες ἐνάντια στὴ Σοβιετικὴ Δημοκρατία. Εἶνε ἀκριβῶς τὸ ἴδιο ἀνήθικο τροπάρι ποὺ ἔψελνε ὁ Κωνσταντινισμὸς στοὺς ἀπολίτιστους χωριάτες τῆς Παλιᾶς Ἑλλάδας, γυρεύοντας νὰ τοὺς στρέψει ἐνάντια στὴ Δημοκρατία μὲ τὴν ἐκμετάλλευση τοῦ ζητήματος τοῦ ἡμερολογίου.

ΠΟΥΝΤΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ;

Οἱ μόνοι Μυτιληνοὶ ποὺ δέχτηκαν τὴν ἀντιπροσώπευση τῆς Κωσταντινικῆς Παλιοελλαδίτικης παράταξης στὴν κάλπη τῆς Δημοκρατίας ἤτανε δυὸ δυστυχισμένοι Γερογῶτες. Ὁ ἕνας εἶνε πολὺ γνωστὸς τύπος. Ὁ Βάρκας. Ὁ ἄλλος κάποιος Διογένης . . . κυνικός. Πολὺ κυνικὸς μάλιστα. Ὁ κύριος αὐτὸς δήλωσε πὼς δὲν ἀπομακρύνεται ἀπ' τὴν Κωνσταντινικὴ παράταξη γιατὶ ἔχει τὴν πεποίθηση πὼς αὐτοῦ εἶνε ἡ σωτηρία τῆς Ἑλλάδας. Συγχρόνως ὅμως φρόντισε νὰ ἀπομακρύνει τὸν κανακάρη του, ὅπως λέμε, κληρωτὸ τοῦ 24 στὰς Εὐρώπας, πάντοτε μὲ τὴν ἴδια πεποίθηση. Μιὰ φορὰ κ' ἕνα καιρὸ ἤτανε ἕνας μόνος γιὰ τοὺς λιποτάχτες καὶ τοὺς ἀνυπότακτους. Ὁ νόμος αὐτὸς προέβλεπε κατάσχεση περιουσιῶν καὶ μετατόπιση οἰκογενειῶν. Ποῦντος αὐτὸς ὁ νόμος;

Οἱ λιποτάχτες κ' οἱ ἀνυπόταχτοι εἶνε ὅλοι τους χρυσοκάνθαροι. Ὅλοι ὅμως οἱ ἔφεδροι τοῦ Παλαιοκήπου, — οἱ φτωχοὶ ἔφεδροι — πολέμησαν καὶ σκοτώθηκαν γιὰ νὰ γλυτώσουν τὰ χτήματα τοῦ Διογένη, τοῦ κυνικοῦ Διογένη, ἀπ' τὴν Τούρκικη κατάχτηση. Σὲ λίγες μέρες θὰ γίνει καὶ τὸ ἡρῷο τῶν κορόιδων ποὺ σαπίζουνε στὴν Ἀνατολὴ εἰς ὑγείαν τοῦ Διογένη, πατρὸς καὶ υἱοῦ, καὶ σὰν γυρίσει μὲ τὸ καλὸ ὁ κανακάρης ἀπ' τὴν Ἐβρώπη θὰ πέρνει τὸ καφεδάκι του μὲς τὸν μπαχτσὲ τοῦ ἡρώου.

Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ὁ Διογένης-πατὴρ μπορεῖ νὰ δώσει κι' ἕνα κατοστάρι γιὰ τὸ ἡρῷο, καὶ νὰ «μὴν ἀπομακρύνεται μὲν ἀπ' τὴν Κωνσταντινικὴ παράταξη» γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἑλλάδας, νὰπομακρύνει δὲ τὸν μπεμπέκο του. Ποῦντο τὸ Κράτος, τὸ δίκιο τὸ Κράτος ποὺ θὰ πάρει τὰ χτήματα τοῦ Διογένη νὰ τὰ μοιράσει στοὺς ἀχτήμονες πολεμιστές, καὶ θὰ στείλει τὸν πατέρα νὰβρει τὸ γιὸ στὸς Ἐβρώπας, πάντοτε «γιὰ τὸ καλὸ τῆς Ἑλλάδας»;

ΕΠΙ ΤΕΛΟΥΣ!

Μὲ ἀνακούφιση δυνατὴ θὰ διαβάσαιε ὅλοι τὸ διάταγμα ποὺ δημοσιεύεται στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως γιὰ τὴ Δημόσια Ἀσφάλεια. Στηρίζεται πάνου στὴν ἀποκέντρωση καὶ δίνει τὸ δικαίωμα σὲ τοπικὰ Συμβούλια τῆς Διοικήσεως νὰ πέρνουν μέτρα ἔχτακτα ἐκεῖ ποὺ οἱ ἐνέργειες καὶ τὰ ὄργανα τοῦ Κέντρου δὲν ἐπαρκοῦν γιὰ νὰ κρατήσουνε τὴν ἀσφάλεια τοῦ τόπου σὲ καλὸ σημεῖο. Τὸ κυριώτερο μέσο εἶνε ἡ πρόσληψη ἐκτάκτων χωροφυλάκων χωρὶς θητεία ποὺ θὰ ἀποζημιώνουνται μὲ ἀρχικὸ μισθὸ 1000 δραχμῶν τὸ μῆνα, μὲ ὁδοιπορικὰ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ προβλέπει ὁ νόμος γιὰ τὶς πρόσθετες ἀποδοχές. Γίνεται δηλαδὴ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου ἀκριβῶς ἐκείνου ποὺ πολλὲς φορὲς ὑποβάλαμε ὣς τὰ τώρα ἀπὸ τὶς στῆλες μας. Δημόσια ἀσφάλεια μὲ χωροφυλακάκια τοῦ γάλακτος δὲν ἐννοεῖται. Ζητεῖστε ἀπ' τὶς Ἑνώσεις μας νὰ σᾶς δώσουνε ἐφέδρους ψημένους πειθαρχικοὺς καὶ σοβαρούς. Πληρῶστε τους γερὰ καὶ ὀργανώσετε τοὺς Σταθμούς σας καὶ τὰ ἀποσπάσματά σας. Κατόπι θὰ ἰδοῦμε ἂν ὅλη ἡ ἔντιμη παρέα τῶν ζωοκλεφτῶν καὶ μελισσοκλέφτηδων καὶ μαντυλοφόρων ἱπποτῶν θὰ τολμήσει νὰ ξεμυτήσει, κιὰν θὰ ξανασημειωθεῖ διάρρηξη ἢ λωποδυσία.

Ὅσοι θέλετε νἄχει ὁ τόπος μας ἕνα ἀληθινὸ λαϊκὸ ὄργανο, ἐνισχύσετε τὴν «Καμπάνα» ἐγγράφοντες συνδρομητάς.

ΜΙΑ ΦΡΙΧΤΗ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ—ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ...

Στὰ μακρινὰ χρόνια τῆς βάρβαρης περιόδου τῆς ἀνθρωπότητας ποὺ τὴ θέλουμε νἀνήκει στὴν ἱστορία-ἕνα βάρβαρο ἔθιμο ὑπῆρχε: Ἡ ἀνθρωπεμπορία.

Ἐπιχειρηματίες, ποὺ εἶχαν γιὰ ἐπάγγελμα τὸ ἐμπόριο ἀνθρώπινων κορμιῶν, ἀγόραζαν σκλάβους ἀπὸ διάφορα μέρη, τοὺς φόρτωναν στὰ καράβια καὶ πήγαιναν νὰ τοὺς μεταπουλήσουν σ' ἄλλες πολιτεῖες, ποὺ εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ ἐργατικὰ χέρια σκλάβων, φροντίζοντας πάντα νὰ προτιμοῦν γιὰ ἀγορὲς καταναλώσεως τὶς πολιτεῖες, ὅπου μποροῦσαν νὰ βροῦν ἀνώτερη τιμὴ γιὰ τὸ ζωντανὸ ἐμπόρευμά τους.

Ὅλοι πιστεύουμε-κἐγὼ τὸ πίστευα-πώς, στὸν πολιτισμένο αἰῶνα, μας, τὸ βάρβαρο κι' ἀπάνθρωπο αὐτὸ ἔθιμο ποὺ χαρακτηρίζει τὴν πιὸ σκοτεινὴ περίοδο τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητας, ὅλοι τὸ πιστεύουμε πὼς ἡ σωματεμπορία ἔχει καταργηθεῖ ἀφοῦ οὔτε ὁ νόμος τὴν ἐπιτρέπει πιά, οὔτε κ' ἡ συνείδηση τῆς ἐποχῆς μας τὴν ἀνέχεται.

Μὰ κεῖνο, ποὺ ἔμαθα σήμερα, μ' ἔφερε πολλὰ χρόνια πίσω, πίσω στὴ βάρβαρη περίοδο, ποὺ τὸ ἐμπόριο τῶν ἀνθρώπων ἤταν νόμιμο ἐπάγγελμα, καὶ τὰ καράβια πηγαινοερχόντουσαν στὶς ἀνθρωπαγορὲς γιὰ τὸ ἀνθρώπινο φορτιό. Κἔπαψα πιὰ νὰ πιστεύω-λιγάκι ἀργά, ἀλήθεια— στὶς σαπουνόφουσκες τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἰσότητας τῶν ἀνθρώπων.

Νὰ τὸ γεγονός, ποὺ μοῦ γέννησε αὐτὲς τὶς σκέψεις.

Σήμερα ἕνα βαπόρι ἔπιασε στὸ λιμάνι μας. Βαριὰ ἤταν φορτωμένο τόσο, ποὺ ἡ πρύμνη του ἤταν βαθιὰ βουτηγμένη στὴ θάλασσα, ἐνῷ ἡ πλώρη του εἶχε σηκωθεῖ ψηλά. Ρώτησα τί εἶχε φορτωμένο τὸ βαπόρι αὐτὸ καὶ πῆρα τὴν ἀπάντηση πὼς «ἤταν φορτωμένο μὲ κόκκαλα, ποὺ ἀγοράστηκαν γιὰ λιπάσματα. Κόκκαλα, μαζεμένα στὴν Ἀνατολή. Σκελετοὶ ἀλόγων, βωδιῶν, γκαμήλων καὶ ὤ, τί φρίκη!- σκελετοὶ ἀνθρώπων μαζί, ἀνάκατοι τσουβαλιασμένοι. καλοὶ γιὰ πρώτης τάξεως λιπάσματα» . . . . .

Κεῖπα μέσα μου: «Κακόμοιροι σκοτωμένοι! δὲν ἔφτασε τὸ μαρτύριο κι' ὁ ἄδικος θάνατός σας, δὲν ἔφτασε ποὺ μείνατε ἄθαφτοι κι' οἱ σάρκες σας ἔγιναν θροφὴ στὰ σκυλιὰ καὶ στὰ κοράκια καὶ στοὺς λύκους τῶν ἀνατολίτικων δρυμῶν.

Τραγικοὶ Νεκροί! τὸ τραγικὸ δράμα σας δὲν τέλειωσε μὲ τὴ ζωή σας, παρὰ ξετυλίγεται ἀκόμα γύρω ἀπ' τὰ κόκκαλά σας, σὲ σκηνὲς ἀνήκουστης ἀσέβειας κι' ἀχαρακτήριστης ἀπανθρωπιᾶς. Κεῖνοι ποὺ ἐξεμεταλλεύτηκαν τὶς ἄλκιμες ζωές σας, στέρνοντάς σας νὰ σκοτωθεῖτε, τάχα γιὰ τὴν «πατρίδα», ἢ ἀφίνοντάς σας ἀνυπεράσπιστα θύματα στὴ μανιασμένη λύσσα ἄγριων ὀρδῶν, οἱ ἴδιοι σήμερα-σκύλοι λυσσασμένοι ἐκμεταλλεύονται κατὰ τὸν αἰσχρότερο τρόπο τἄγια σας τὰ κόκκαλα. Κι' ἀντὶς γιὰ ἄμωμο ἀνακομιδῆς πάνω στὴ σορό σας, ἡ μαρτυρικὴ ψυχή σας θἀκούσει μὲ θλιβερὸ οἶχτο τὸν καπηλικὸ διάλογο τοῦ παζαρέματος πάνω ἀπ' τοὺς κερδοφόρους σωροὺς τῶν κοκάλων σας. Ἀπ' τὰ κέρδη τῆς ἐπιχείρησης αὐτῆς ἕνα μέρος θὰ διατεθεῖ ἴσως γιὰ τὸ «Μνημεῖο τοῦ ἄγνωστου Στρατιώτη» . . . .

Τώρα οἱ ναῦτες τοῦ βαποριοῦ τραγουδοῦν κάποιο εὔθυμο τραγούδι. Θέλουν τάχα νὰ διώξουν τὶς θλιβερὲς σκέψεις ποὺ τοὺς φέρνει ἡ παρουσία τοῦ παράξενου ἐμπορεύματος ἢ τὸ τραγούδι τους μπαίνει στὴ θέση ἑνὸς πένθιμου ἐμβατήριου, ποὺ θἄπρεπε νὰ συνοδέψει τὴν ἔξοδό σας;

Σὲ λίγο τὸ τραγούδι παύει, κι' ἀμέσως πίσω ἕνας βραχνὸς κρότος, σὰ νὰ σέρνουνται σκουριασμένες ἁλυσίδες, λὲς κεῖναι τὰ κόκκαλα τῶν ἀδικοσκοτωμένων ποὖτριξαν κι' ἀναταράχτηκαν ἄγρια, σὰ γιὰ νὰ σηκωθοῦν νὰ μουτζώσουν τὸν πολιτισμὸ τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα.

Μιὰ ἄγκυρα ἔπεσε στὴ θάλασσα. . .

Σάμος-Βαθύ, 4 τοῦ Ἀπρίλη 1924

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΓΕΤΙΔΗΣ

ΤΟ ΣΑΝΑΤΟΡΙΟ ΜΑΣ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ ΔΩΡΗΤΩΝ

	Δρχ.
Προηγούμενες εἰσφορὲς	185621.70
Σωμ. Σκαμιᾶς ἢ «Πρόοδος»	300.—
Γ. Δ. Καψιμάλης	1000.—
Ἔρανος μικρῶν δεσποινίδων Μηθύμνης διὰ Μαρίτσας Κράλλη μέσον «Καμπάνας»	159.—
Ἀνώνυμος ἐκ Στύψης	60.—
	187140.70

ΤΑ ΠΕΝΘΗ ΜΑΣ

Πέθανε καὶ κηδεύτηκε σήμερα ἀπ' τὴν Ἕνωσή μας ὁ φθισικὸς Μοσχονησιώτης ἔφεδρος Χαράλαμπος Μαδούρης ποὺ τὸν περιέθαλψε ὣς τὴν τελευταία στιγμὴ τὸ Ταμεῖο τῆς Στέγης. Στὴν φτωχιὰ οἰκογένειά του εὐχόμαστε τὴ παρηγοριὰ τοὐρανοῦ, καὶ στὴν πικραμένη ψυχή του νὰ συχωρέσει τὴν ἀσυνηδεσία τῶν ὑπεύθυνων τῆς τραγικῆς του μοίρας.

«Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΑΦΩ»

Παρακαλοῦμε τοὺς συνδρομητές μας τῶν χωριῶν ποὺ δὲν πῆραν ἀκόμα τὴ «Ζωὴ ἐν Τάφῳ» νὰ μᾶς συχωρέσουν γι' ἀφτὸ τὸ ἀργοπόρημα ποὺ προέρχεται ἀπὸ καθαρὰ τεχνικοὺς λόγους. Ὣς τὸ τέλος τούτης τῆς βδομάδας τὸ βιβλίο θἄχει μοιραστεῖ σ' ὅλους.

Ὁ Ἰατρὸς

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΣΑΝΙΔΗΣ

σπουδάσας καὶ ἐργασθεὶς ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη μετὰ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, δέχεται καθ' ἑκάστην ἐν τῇ Κλινικῇ του ἄντικρυ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης 9—12 καὶ 3—5.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

ΜΥΤΙΛΗΝΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΛΑΪΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ

Σοῦ στέλνω χαιρετίσματα μὲ τὸ καλὸ ταξιδάκι
καὶ μὲ τὸν ποστρομόστουρα ποὺ δὲν τὸ φανερώνει.

"Οταν γυρίσω καὶ τὸ δῶ τὸ σιγανό σου βλέμα
μοὔρχεται νὰ μαχαιρωθῶ, νὰ πιέρνου μὲς τὸ γιλιμα.

Πῶς κάθεσαι στὰ μακρυὰ θαρρεῖς δὲ σὲ θυμοῦμαι ;
Μὰ τόνομά σου προσευχὴ καὶ πέφτω καὶ κοιμοῦμαι.

Δότο τὸ ᾽χ ἐρώτησε δεντρὶ πὰς τἀχελιάκι μ᾽
κι᾽ ἁπλόνισε τὰ κλωνάρια του πὰξοσύλλο τὸ κορμάκι μ᾽.

Παγαίνω φίλοι πλάψατε καὶ σεῖς ὀχτροὶ χαρῆτε
καὶ σεῖς κακὲς γειτόνισσες στὰ μαῦρα φορεθῆτε.

"Οταν σὰ βλέπω χαίρουμαι, χαίρουμαι κιμερώνω
καὶ ὅταν φύγαις καὶ χαθεῖς κλαίγω καὶ δὲ μυρώνω.

Θέ μου νὰ νὰ γυρίζατε τὰ προτσινέ μου πίσω
θἄβελα νάμ᾽ ἕνας μπαχτσὲς χώρις τορὸ νἀνθίσω.

Χόνια-νὰ περιστέρα μου τίναξε τὰ φτερά σου
δῶσε τὸ μουρσκόρακα πᾶχεις στὴν ἀγκαλιά σου.

Εἶχα καρδιὰ πεῦλαν μπαχτσὲς μὲ τἄνθη στολισμένη
τώρα τὴ μάραν᾽ ὁ στρατὸς κ᾽ ἔμεινε μαραμένη.

Ἡ θάλασσα καὶ τὰ βουνὰ βγάζουν νερὺν ἀγάπα
ἡ νιότη μ᾽ ἡ παλληκαριὰ δὲν εἶτε πᾶσα μέρα.

—|— Συλλογὴ *Σ. Μ.* —|—

ΒΡΑΔΥΝΑ

Τοῦ Πάνου τἠ πάταξες
τὸ θλιβερὸ καλάμι ;
Σὲ γέλασε γι᾽ ἀστοργοφυγιὰ
καὶ τοὺς κασμοὺς σου ἀπ᾽ τὴν καρδιὰ
σοῦ πῆρ᾽ ἕνα τσοπάμι.
Σὲ γέλασε γι᾽ ἀστοργοφυγιὰ
καὶ σ᾽ ἀσημένιο τάσι
σεβγαῖρε τηνἐρελλὴ χαρὰ
νὰ πιεῖ ἡ γυρτὴ σου ἡ θλιβερὰ
νὰ πιεῖ καὶ νὰ χορτάσει.

Μὲ τρέμανε τὰ χέρια σου
καὶ πιάει τὸ τάσι ἐχύθη
κι᾽ ἔκαιγες μ᾽ ἄδεια τἠνκαρδιὰ
καὶ μὲ τὰ χείλη σου στεγνὰ
καὶ πάει ἡ χαρὰ σ᾽ ἀρνήθη.
Μονάχος ψάχνεις τώρα δοὺ
στὸ σποτεινὸ ἀκρογιάλι
τοῦ Πάνου τὸ καλάμι ἐκεῖ
νὰ βρεῖς· καὶ μοίρεται ἡ ψυχή :
—Γάϊε, κασμοί μου, πάλι.

Ἀγ. Πορασκεβὴ — Κ. ΜΑΚΙΣΤΟΣ

ΘΕΑΤΡΟ

Κινηματοθέατρο «Σαπφὼ»

Φάσσος Βάϊας—Ρέντζου

Τὴν περασμένη Παρασκευὴ ἔγινε μιὰ καλλιτεχνικὴ ἐκπλήξη στὴ «Σαπφώ». Παίχτηκε ἡ «Καταιγὶς» τοῦ Μπορντιάλ. Δὲν ξεροῦμε γιὰ τὸ ἔργο. «Ἡ Καταιγὶς» τοῦ γαλλοβραίου συγγραφέα εἶνε σὰν δία τὰ σοχλὰ σκηνικὰ κατασευάσματα ποὺ ἀπασχολοῦνε τὴ Λατινικὴ θεατρικὴ τέχνη τέτ᾽ χρόνιατώρα, δίχως νὰ κάνουνε γενναῖο πήδημα πρὸς τὰ ψηλά. Μὰ θέλουμε νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ παίξιμο τῆς κ. Βάϊας στὸ ρόλο τῆς Ἐ.τ.η. Ἡ Ἑλένη εἶνε ἡ κόρη ἑνοῦς χοντροτραπεζίτη, (τὸν ἔπαιξε πολὺ πολὺ καλὰ ὁ κ. Ἀρ. Χρηστοφῆ), ποὺ παντρέφτηκε γιὰ τοὺς ἐμπορικοὺς σκοποὺς τοῦ πατέρα της ἕναν ἄντρα πλούσιο καὶ ἠλικιωμένο, ποὺ ὑποτὰ κοιτὸ δὲν ἔχει μαζύ του. Μὰ δὲν ἀργεῖ νὰ συμπληρώσει τὸ

Ἀλληλοσπαθεῖται νὰ τὴν ἀποκτήσει

Ὁμολογοῦμε πὼς δὲν περιμέναμε μιὰ τέτοια ἔκπληξη ἀπ᾽ τὴν καλὴ ἠθοποιό. Τὸ ξεφαντέρωμά της μᾶς ἄφῆκε ὀηνατὴν ἐντύπωση, καὶ λυπούμαστε, ποὺ δὲν ἠταιτε κείτη τὴ βραδυὰ στὸ θέατρο ὅλο τὸ διαλεχτὸ Μυτιληνέϊκο κοιτὸ γιὰ νὰ τὴ χειροκροτήσε. Γιατὶ κιοὐτὸ τὸ κιτὸ σίγουρα δὲ φατι ζειει ἕεα τέτοιο παίξιμό της. Ἡ κυρία Βέζα τὸ βράδυ τῆς περασμένης Παρασκευῆς ἤταιε μιὰν ἀλήθινη τεχνίτρα. Τεχνίτρα μὲ ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξης. Ἡ καλλιτεχνική της εἰλικρίνεια ἤταιε ἀπόλυτη. Τὸ εἰσόδημά της ἤτανε ζωηταιό, πολλύμενο, σπαρταριστό. Διοτιχῶς ἀτμόσφαιρα στὸ ἀκροατήριο ἤτανε μερικοὶ γυζιὶ καὶ κακεμαθημένοι Ρωμιοὶ ποὺ ἀσχημονοῦσαιε στὶς καλύτερες στιγμές.

«Ἐφαστεγνικὸς Ὅμιλος Μυτιλήνης»

Β'. Θεατρικὴ παράσταση : «Τὸ Κουρέλι» τοῦ Νικονιτέμι».

Οἱ ἐρασιτέχνες μᾶς κάνανε τὴν περασμένη Πέμπτη τὴ δεύτερη σκηνὴ ἡ τοὺς ἐπιφύλαξη μὲ τὸ τόσο γνωστὸ αὐτὸ ἔργο τοῦ Ἰταλοῦ θεατρικοῦ συγγραφέα Λ. Ντὲ Ἀκοὺ (Ντὲ Ἐ.ε.ιε ἔ.α κρεμνὶ πλημμυρισμένο ἀπὸ δροσερὸ ἀνεῦμα καὶ σοφισμένο μὲ τριφερὸ ἐ᾽σθημα. Τίποτ᾽ ἄλλο ἀπὸ ἕνα εὐχάριστο θεατρικὸ κομμάτι. Ἂν τὸ βάιες πάνου στὸ τραπέζι τῆς ψυχολογικῆς ἀνατομία; καὶ τῆ; καλλιεχνικῆς ἀλήθεια;, δὲ θὰ βασταξει τὸ κακόμοιρο. Μὰ ἄ; μιλήσουμε καλήτερα γιὰ τοὺς ἐρασιτέχνες: μας, ἡ καλύτερα γιὰ τὴν Δα "Ελλη Ταχταζῆ. "Αν ἡ παρὸυσιαση αὐτὴ τοῦ Ἐρασιτεχνικοῦ δὲν πέτυχε ὅσο ἔπρεπε ὑπῆρχανε κυρίως τρεῖς λόγοι. Πρῶτον τὰ ἀνθίσματα τῆς πλατείας ἤτανε ὅλα στὸ ἴδιο ἐπίπεδ᾽ σὲ τρόπο ὥστε νὰ βλέπουνε τὴ σκηνὴ μοναχὰ οἱ πρῶτες σειρὲς κι᾽ ὁ ἔξώστης. Ὅλοι οἱ ἄλλοι κάθισμὸ ἄνοὐνε κακὸσμὸ δὲ βλέπανε.

Μί ; οὖτε κιαὐτὸ γιατί : Δεύτερο. Οἱ ἐρασιτέχνες; δὲν ἀνυπόκειτε. Ὁ κ. Στεφανίδης; ποὺ δίδαξε τὸ ἔργο, ὅπως; λέει τὸ πρόγραμμα, δὲ φρόντισε σὲ νὰ καθορίσει σὲς πρ᾽βες οὔτε τὴ δική του φωνὴ σιὸν τόνο πὺ ἀνατὐσε ἡ ἀτουσικὴ τῆς αἴθουσης. Ἔτσι μᾶλ᾽ το τσίτωμα τῶν ἄφιλων μας μόνο τὰ φρύδια του πὺ ἀνεβήνατέβηναν μὲ ἐκνευριστικὴ εὐκινησία μας; ἔδιαγναν ὅτι μιλοῦσε. Τρίτο. Τὸ κοινὸ μας εἶχε ὀπ᾽ ὄψε τὸ ὑπέρογ παίξιμο τοῦ ἴδιου ἔργου ἀπ᾽ τὴ Σοβιετούπολου. Ὁ κ Στεφανίδης παρεκάνησε τὸ ἀνεβμα τοῦ ρόλου του καὶ ἄπλωσε αὐτή του τὴν παρουσία καὶ στὰ παίξιμο τῶν ἄλλων ἐρασιτεχνῶν δυστυχῶς. Ὁ εὐθυμος καλόκαρδος καὶ εὔχαρ τύπος τοῦ Τίτου, παρὰ λίγο νὰ γίνει Σαικοπηκὸς ἥρωας στὸ χέρια του. Ἐκείνη ποὐπαιξε φυσικώτερα ἀπ᾽ ὅλους ἤτανε ἡ δίς Καραϊσκάκη. "Ισως γιατι ἄκτυσε μόλο τὸν ἑαυτό της. Μὰ ἡ δεσποινὶδα Ταχταζῆ ;

Ὁ ρόλος τοῦ Κουρελιοῦ ἤτανε ἕνας ἀγῶνισης σιβῆς γιὰ τὸ ταλέντο τῆς Ταχταζῆ. Γιατι πρέπει νὰ τὸ προσέξουμε καλὰ αὐτὸ τὸ σημεῖο. Ὁ ρόλος αὐτὸς δὲν μποροῦσε παρὰ νἀδικήσει τὸ ταλέντο της ὅσο ἤτανε δυνατό. Μὲ τὴ γλῶσσα τοῦ Κιρελιοῦ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκφρασθεῖ ἡ τραγικὴ ψυχὴ τῆς "Ελλης Ταχταζῆ. Ἡ ζηλευτὴ μας ἐρασιτέχνισσα σὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ἔργου μᾶς; ἔδωσε μονάχα ἀλόμα μιὰ φορὰ τὸν ἀφθονο πλοῦτο τῶν σκηνικῶν της προικιῶν. Μᾶς ἔδειξε τὸ ἀνεκμετάλλευτο καὶ ἀδούλευ.ο καὶ ἀπειθάρχητο καλλιτεχνικὸ ὕλικὸ ποὺ διαθέτει. Μὰ ποὔτος ἔνας; Οἱοινόμενοι ποὺ ἐὰ τὴν πίρασ αὐὴν τὴν κοπέλλα γιὰ νὰ τῆς κάνε. ἐνσυνείδητα τὰ καλλιτεχνικὰ της πλούτη, νὰ τὰ τοχτοποιήσει, νὰ τοὺ; δόσει τὴν κατεὔθυνση τὴ σωστή, νὰ χειρωγωγήσει τὰ τολμηρὰ της πετάγματα καὶ νὰ τὴν ἀποδόσει στὴ Μυτιλήνη μας καὶ στὸ Πανελλήνιο, σέτυιον ὅπως μπορεῖ νὰ γίνει ;

Ἡ Ταχταζῆ εἶνε ἕνα ἄφθονο συντριβάνι σκηνικῶν προτερημάτων μαὶ γυμνῆς καλλιτεχνικῆς εὐαισθησίας. Διαφθάνεται ἀεπτ, καὶ εἶνε προικισμένη μὲ ὅλα τὰ μέσα τῆς συνατῆς ἀποδόσεως. Ἡ φωνή της ἔχει ὅλες τὶς δυνατὲς nuances τῆς ἀνθρώπινη; ἐκφράσεως. Τὸ ὄπερορχ μέτια της μιλένε πολὺ δυνατά, ἡ μάσκα της ἔχει τὴν ἐμψυχωμένη εὐκινησία π᾽ ἀντιποκρίνεται θαυμ σα σὲ ὅλες τὶς λεπτότητες; ἀποχρώσεις τοῦ αἰσθήματος, ἡ ὁλκαιρη σκηνικὴ της ἐμφάνιση εἶνε κάτι τὸ σπάνιο γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ σκηνή. Ὅλα αὐτὰ θέλουε ἐ δούλεμο. Δούλεμα κατ᾽ υ ἀπὸ σοφὴ διδ σκαλία, δούλεμα μὲ οὐτονὴ καὶ σοβτὴ φειὴ μελέτη. Αὐτὰ τὰ φωνίζ.μαι χρόνια τώρα, ἀπὸ τότες ποὺ τὴν πρωτοὐμε στὴν παράσταση «Βασανισμένων ψυχῶν» τοῦ Σουδερμὰν, ἀλλὰ τὰ γράμματα καὶ τὶς ὠφελτέρες, θὰ βρεθοῦν μερι ἀμυλιὰ δίχως τὶς ἀρύχνες καὶ τὶς σκόνες τῶν βιβλίων πραλήψεων γιὰ νὰ εἰσηγη.ὑνε στὸ Δῆμο ἡ στὴ Νομαρχία μας τὴν καλλιτεχνικὴ μόρφωση τοῦ κ.λλύσμου αὐτοῦ Δεσβ.ακοῦ λουλουδιοῦ.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΓΑΝΙΑΡΗ ΚΑΙ Σιας

Εἶνε γνωστὸ πόσο καταπληκτικὰ εἶναι διαδομένη, εἰδικὰ στὴν "Ελλάδα, ἡ κυκλοφορίᾳ τῶν πορνογραφικῶν περιοδικῶν τῆς Ἀθήνας καὶ τῶν ἄλλων προτύπων τῆς «ἐλαφρᾶ; φιλολογίας» ἐκείνης ἔτως ἐκδοτικὸς οἶκος. Πρέπει νὰ ριζωθεῖ μέσα μας ἡ ἀγάπη στὸ καλογραμμένο καὶ σοβαρὸ βιβλίο. "Ετσι μονάχα μπορεῖ νὰ λεί ματὸ ἀηδιαστικὸ θέαμα τῆς σημερ.ν.ῆς ἐπιπόλαιας καὶ ἀιατάχυστης κοινωνίας.

"Οπως μᾶ; γρἀφει ὁ κ. Γανιάρη;, ποὺ ἀναλ βιμε τὴν ἀποκλειστικὴ ἀντιπροσωπεία του σ᾽ ὅλο τὸ νησί, ἂν σὅλη τὴν "Ελλάδ᾽ διέβαζαν ὅπως; διεβάζουν στὴ Μυτιλήνη ἀλλὼς θἄταν οἰωθηνικὰ μορφωμένο τὸ πανελλήνιο κοινό. Γι᾽ νὰ ὕπ᾽ βιηθήσουμε ἀφτὸ τὸ φωτεινὸ ξύνημα τοῦ νησιοῦ μας καὶ νὰ γλυτώσουμε τοὺς φιλαναγνώστες ἀπ᾽ τὰ νύχια τῆς αἰσχροκερδείας ποὺ γίνεται καὶ στὰ βιβλία ἀλόμα ἀπ᾽ τοὺ, διφόρους; βιβλιοπῶλες, ἀποφασίσαμε τὴν ἴδρυση ἑνὸς βιβοπωλείου μὲ ἀναπροσωπεῖες ὅλων τῶν ἐκδοτικῶν σπιτιῶν τῆς Ἀθήνας καὶ μὲ δίχτυο σ᾽ ὅλο τὸ νησὶ μας καθὼ; καὶ στὰ γειτονικὰ νησιά.

Ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος τοῦ Γανιάρη προβαίνει τώρα στὴν ἔκδοση μιᾶ; διαλεχτῆς σειρᾶς ἔργων τοῦ «Βέγα». Τὸ πρῶτο βιβλιο τῆς σειρᾶς ἀφτῆς εἶνε τὸ νέο βιργο τοῦ συνεργάτη μας κ. Κόντογλου «Βασάνα». Ἡ «Βασάνα» εἶνε τὸ βιβλίο τῆς ἀληθινῆς τέχνη; συγγραφικῆς κα ζωγραφικῆς γιατὶ ἐκτὸς ἀπ᾽ τὰ πρωτότυπα κομμάτια καὶ μεταφραστ.κὰ δοκίμια τοῦ Κόντογλου ἔχει δκτὼ ὁλοσέλιδες εἰκόνες κι᾽ ἕνα σωρὸ μικρὲς; μέσα στὸ κείμενο. Εἶνε τυπωμένη σὲ καλὸ χιρί, καλλιτεχνικὰ κα πρ.σεχτικὰ δεμένη μὲ πανί.

Γιάτην ὥρα ὡ.τνο νἀρθουντὰ βιβλία δεκάδια παρεγγελίε; στα Γραφεῖα τῆς «Καμπάνας» μὲς τὴν "Ενωση τῶν "Εφόδρων.

Μὲ μηνιάτικες δόσεις 20, 30, 40, 50, 60 δραχμῶν, ἀγοράζετε βιβλία 200, 300, 400, 500, 600 δραχμῶν. Στὴν ὁποία πληροφορίες καὶ καταλόγους στὰ γραφεια τῆς «Καμπάνας».

***

Τὰ «Ἐλληνόπουλα». Τὴν πρώτη τοῦ Μαη κυκλοφορεῖ τὸ ἐγκυκλοπαιδικὸ αὐτὸ περιοδικὸ τῆς Ἀθήνας; ποὺ τὸ διευθύ.ει ὁ κ. Ἀγγ. Τσουγκράκης μὲ συνεργασία Γρυπάρη, Σκιάθη, Σεϊσόπουλου, Σ. Παράσχου κ. κ. λ. Ὁ σκοπὸς του εἶνεν᾽ ἀντιδράσει στὴν κατασταρικὴ ἐπίδραση τῶν διαφόρω᾽ ἐντύπων ποὺ βγαίνουν τώρα, πάνου στὴν πνεῦμὰ κ᾽ ἐφηβικὴ ψυχὴ. Γιἀφτὸ τὸ συσήγουμε σόλα τὰ παιδιά.

α' Ἀλκαῖος»

Ἐξακολουθεῖ νὰ παρατείνεται. Τὴν ὥρα θὰ πιχτεῖ τὸ ἐξ.χο δράμα «Ἀγγὶα Ἐκδίκηση» μὲ τὴ γνωστὴ Ρωσσίδα τραγῳδὸ Νατιερόφσκα.

ΚΩΝΣΤ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Ἀναλαμβἰνει πᾶσαν ποινικὴν, ἀστικὴν καὶ διοικητικὴν ὑπόθεαιν.
Γραφεῖα ἐν Ἀθήναι.—Ὁδὸς Αἰόλου 148

ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ

ΨΥΧΑ

Τί τράβηξε ὁ ἄθρωπος μὲ τὸ παρανίτικο νοήμαρο, ποὺ πιά στεκε σκλάβος σὰν σκλάβο.

(Συνέχεια ἀπ᾽ τὸ προηγούμε.ο)

Εἶναι πέντε μέρες τώρα ποὺ ἔχουμε σὲ τοῦτο τὸ μισοκαμένο χωριό. Σὰ νὰ συνηθίζουμε. Λέμε πὼς ἐδῶ, σὲ λίγες μέρες, θὰ μᾶς ἔβρει τὸ μήνυμα τῆς λεφτεριᾶς μας καὶ κανένας δὲν ἔχει τὸ κουράγιο οὐδὲ κἂν νἀ μουρμουρίξει σὸν ἔαφτό του πὼς ἀφτὴ ἡ μέρα μπορεῖ ν᾽ ἀργήσει. Γιατί, σὲ παρακαλῶ ; "Ολος ὁ κόσμος θἄχει συγκινηθεῖ τώρα ἀπ᾽ τὰ παθήματά μας. Συλλαλητήρια, διαμαρτυρίες : ὅλοι οἱ ἀξέγνωριστοι καὶ καλοβολεμένοι ἀνθρωπάκοι τῆς Ἐβρώπης θὰ σηκωθοῦν ἀπ᾽ τὸ μαλακὸ κρεββατάκι τους, θὰ πιοῦν ἕνα φρέσκο, ζεστὸ γάλα κ᾽ ἔπειτα θὰ θυμηθοῦν — ἂ ναί, σήμερα ἔχει συλλαλητήριο. Θἄναι πολὺς κόσμος καὶ θἀ μιλήσει ὁ ντόχτορας — ὄχ ἀδερφὲ ποῦ ἀλλοῦ νὰ πᾶς ;

... Κι᾽ ὕστερα, συντρόφια, θἄρτουν ἐδὼ κάτι χοντροί, ξουρισμένοι μασόνοι μὲ χρυσὰ σειρήτια καὶ φτερὰ στὰ καπέλα τους, θἄρτουν γιὰ μᾶς, ναί, θὰ σκίσουν ὅλες αὐτὲς τὶς ἀτέλιωτες θάλασσες ἀπ᾽ τὴ μακρυνὴ πατρίδα τους ὡς ἐδὼ καὶ θἄρτουν ἀπὸ συμπόνεση σὲ μᾶς, τὰ κουρελάκια, τόσο εἶναι καλοί, καὶ τούτους ἐ᾽ὼ ποὺ μᾶς τυραγνοῦν ἔτσι θὰ τοὺς βρίσουν ἄσκημα, γεμάτοι φούρκα, κι᾽ ἔπειτα θὰ μᾶς δώσουν καθαρὰ ρουχαλάκια καὶ χοντρὰ παπούτσια καὶ θὰ μᾶς πάρουν μαζύ τους, μὲς τὰ μεγάλα καράβια τους, ποὺ ἔχουν κάτι τόσα - τόσα μεγάλα κανόνια . . . Τώρα πλαγιάζουμε μέσα σὲ τοὐτη τὴ μάντρα, κοὶ τὰ ζᾶ ποὺ ραχατέβαν ἐδὼ τἄβαλαν σ᾽ ἕνα πιὸ καλόβολο ὑπόστεγο, γιατὶ τοῦτο ἦταν τὸ μόνο ποὺ ἄρμοζε γιὰ μᾶς. Δὲν ἔχει καῦμένε σχέση. Εἶναι πολλὲς ὀγρὲς κοπριὲς ποὺ βρωμοῦν καὶ χιλιάδες ψύλλοι, ἔ ; Κι᾽ ἀπ᾽ τὰ χαράματα ὡς τὸ βράδυ μᾶς βάζουν ἀγηστικοὺς στὴ δουλιά, νὰ σκουπίζουμε τοὺς δρόμους, νὰ κουβαλοῦμε χοντρὰ σα᾽ιά, Σὸ ὁκάδες τ᾽ ὄνα, ἐμένα τὰ ποδάρια μου ἔμπιωσαν. Τί σὲ νοιάζει γιἀρτὰ τὰ ψιλοπράμματα ; Νἄρτουν μιὰ οἱ μασόνοι, θἄρτουν, ἄκου ποὺ σοῦ λέω . . .

Ἄξαφνα τὴν ἔχτη μέρα, τὸ βράδυ, μόλις γυρίσαμε ἀπ᾽ τὴ δουλιά, ἔγινε ἕνα σούσουρο. Μιὰ λέξη πετάχτηκε στὴ μέση : Φεύγουμε ! — Μὰ εἶναι λοιπὸν μποριὸ νὰ φύγουμε πάλι ; Κι᾽ οἱ μασόνοι μὲ τὰ χρυσὰ φτερά ;

Ὡς τόσο μᾶς βγάλαν στὸ δρόμο καὶ μᾶς βάλαν στὴ γραμμή, σὲ διπλὴ σειρά. Νύχτωνε, μόλις διάκριν.ες ἄβρωκο καὶ ψιλόβρεχε. "Ενας ἀξιωματικὸς ἤρθε, γουνωμένος, ἔβλεπε κι᾽ ξεχώριζε : ἔσὺ ἔβγα, ἐσὺ ἔβγα. Θυμήθηκα τὴ φυλακή, τ᾽ ἀκρογιάλι, καὶ τὸ ξανθὸ μεὔσμένο γαλονάτο ποὺ μᾶς ξεδιάλεγε ἔτσι ὅταν εἴμαστε στὴν πατρίδα. "Ημουν στὴν πρώτη ἀράδα καὶ φοβήθηκα. Τὸ καλὸ εἶναι νὰ πᾶς ὅπου εἶναι οἱ πολλοί, σκέφτηκα. Δίπλα μου ἦταν ὁ ἀψηλὸς παπάδαρος. Γρήγορα, κάνω ἕνα σάλτο καὶ πάω στὴ δεύτερη ἀράδα, πίσω ἀπ᾽ τὸν παπά· ὁ ἀξιωματικὸς εἶχε φτάξει κοντά μας καὶ φαίνεται κάτι εἶδε. Γιατὶ ἔσκυψε κατὰ μένα κα᾽ μοῦ εἶπε : ἔλα σύ ! Μ᾽ εἶδε ζαμουριασμένον, ἕνα κοντὸ ἀνθρωπάριο. καὶ μ᾽ ἀρώτησε, ἤμουν ἀρ ωστος ; Τοῦ ἔδωσα νὰ καταλάβει πὼς ἤταν πληγωμένα τὰ πόδια μου. Τέλος μοῦ εἶπε — πᾶνε καὶ σὺ ἐκεῖ. Δὲν μπορῶ νὰ θυμηθῶ τἰ ἀκριβῶς σκεβόμουνα κείνη τὴν ὥρα. "Ὁλα μοῦ λέγαν πὼς εἶχε πιὰ τελειώσει ἡ ἱστορία μὲ μένα, τὰ μηλίγγια μου χτυποῦσαν δυνατά. Ἀλλὰ μήτως μποῶ νὰ ξαίρω τί γίνουνταν ἐκεῖ, στὸ βουβὸ βάθος τῆς καρδιᾶς μου ; Τὸ ξε ὡρισμα τέλειωσε, ἐκνοιτοῦσε νομάτοι. Τοὺς ἄλλους τοὺς πατάδες, τὶς γυναῖκες κι᾽ ἀπ᾽ τοὺς πολίτες, ὅσοι ἀπόμειναν, τοὺς δέσαν μ᾽ ἕνα μακρὸ σκοινὶ καὶ μᾶς μᾶς ἀνέβασαν σ᾽ ἕνα πατωμένο σπίτι. Ἀκούσαμετὰ πατήματα τῶν ἄλλων· ποὺ φέβγαν μέσα στὶς γρήγορες διαταγὲς ποὺ δίνουναν στοὺς μαφαλάδες. Κ᾽ ὕστερα ξέσπασε δυνατὴ μπόρα.

Τί πράμα εἶναι ἀφτὸ ποὺ λέγεται τ ύχη καὶ κουμαντέρνει μὲ μιὰ ψιλὴ κλωστὴ τὴ ζωή μας ; Πολλὲς φορὲς τὸ συλλογίστηκα. Γιατὶ ἀργότερα ἔμαθα πὼς ἀπὸ ἐκεινούς, ποὺ ἤθελα νὰ πάω καὶ γὸ μαζύ τους, κανένας δὲ γλύτωσε. Κι᾽ ἂν εἶναι μέσα μας τὸ φυσικό, τὸ πολύξερο ἔνστικτο τῆς ζωῆς ποὺ δὲ λαθεύει,ὅπως λὲν τἠ σοφὰ βιβλία,γιατὶ ἐγὼ κείνη τὴν κρίσιμη ὥρα νὰ θελήσω, δίχως νἀ τὸ καταλαβαίνω, νὰ πάω μὲ τοὺς ἄλλους, ἔτσι ποὺ τοὐτη τὴ στιγμὴ γὰ ἤμουν ἕνα σαπισμένο κουφάρι, ποὺ δὲ θὰ τὸ θυμόταν κανείς ;

[ἐδὼ τελειώνει τὸ πρῶτο μέρος τῆς ἱστορίας τούτης]

("Εχει συνέχεια)